

RP 153/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke samt lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke samt lagen om marknadskontrollen av vissa produkter ändras.

Genom lagarna preciseras de befogenheter som gäller marknadskontrollen av produkter som avses i vissa lagar inom miljöministeriets förvaltningsområde och som faller inom tillämpningsområdet för Europeiska unionens marknadskontrollförordning samt föreskrivs om de marknadskontrollmyndigheter som övervakar produktgrupperna. På marknadskontrollen av de produktgrupper som avses i de föreslagna lagarna tillämpas lagen om marknadskontrollen av vissa produkter och marknadskontrollförordningen. Ändringsförslagen föranleds av det nationella genomförandet av Europeiska unionens marknadskontrollförordning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för år 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	9
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	9
4.1 De viktigaste förslagen.....	9
4.1.1 Förslag till författningar	9
4.1.2 Nya uppgifter för marknadskontrollmyndigheterna.....	12
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	14
4.2.1 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.2.2 Konsekvenser för företagen	15
4.2.3 Konsekvenser för miljön.....	15
4.2.4 Ekonomiska konsekvenser.....	16
5 Remissvar	17
6 Specialmotivering.....	19
6.1 Lagen om marknadskontrollen av vissa produkter	19
6.2 Miljöskyddslagen.....	20
6.3 Avfallslagen	23
6.4 Lagen om EU-miljömärke.....	25
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	26
8 Ikraftträdande.....	26
9 Verkställighet och uppföljning	27
10 Förhållande till andra propositioner.....	27
10.1 Samband med andra propositioner.....	27
10.2 Förhållande till budgetpropositionen	27
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	27
LAGFÖRSLAG	30
Lag om ändring av 1 och 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter.....	30
Lag om ändring av miljöskyddslagen	31
Lag om ändring av avfallslagen	33
Lag om ändring av lagen om EU-miljömärke.....	35
BILAGA	36
PARALLELTEXT	36
Lag om ändring av 1 och 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter.....	36
Lag om ändring av miljöskyddslagen	37
Lag om ändring av avfallslagen	42
Lag om ändring av lagen om EU-miljömärke.....	45

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, nedan *marknadskontrollförordningen*, antogs den 20 juni 2019 och börjar i huvudsak tillämpas i medlemsstaterna den 16 juli 2021. Till vissa delar har tillämpningen börjat den 1 januari 2021. Genom marknadskontrollförordningen skapas enhetliga ramar för marknadskontrollen av produkter och yttre gränskontroll i alla medlemsstater och ställs minimikrav på marknadskontrollmyndighetens befogenheter. I förordningen föreskrivs det också om skyldigheter för ekonomiska aktörer, om gränsöverskridande samarbete mellan marknadskontrollmyndigheterna och om samarbete med tullmyndigheterna. Till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde hör 70 EU-rättsakter, vilket innebär att förordningens tillämpningsområde är omfattande. Syftet med marknadskontrollförordningen är att förbättra den inre marknadens funktionssätt så att de produkter som släpps ut på EU-marknaden överensstämmer med de krav som ställts på dem och så att en hög nivå vad avser skydd av hälsa och säkerhet, konsumentskydd och miljöskydd säkerställs. Genom förordningen upphävs bestämmelserna om marknadskontroll och kontroll vid de yttre gränserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, nedan *NLF-förordningen*.

Arbets- och näringsministeriet svarar för det nationella genomförandet av marknadskontrollförordningen. Lagen om marknadskontrollen av vissa produkter 1137/2016, nedan *marknadskontrollagen*, gäller marknadskontroll. Marknadskontrollagen är en horisontell allmän lag om marknadskontroll som gäller vissa produktsektorer, och den baserar sig på NLF-förordningen och på specialbestämmelser om vissa produktgrupper. Genom marknadskontrollagen har bestämmelserna om marknadskontroll i EU:s produktträttsakter och bestämmelserna om kontroll av produkter som förs in på EU-marknaden genomförts. Vissa skyldigheter enligt marknadskontrollförordningen genomförs på hösten 2021 genom regeringens proposition till riksdagen RP 139/2021 med förslag till lag om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter och till vissa lagar som har samband med den, nedan *regeringens proposition om marknadskontroll*. Syftet med den är att förenhetliga bestämmelserna om marknadskontroll på nationell nivå. Marknadskontrollagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta flera lagar och produktgrupper. Dessutom förenhetligas myndigheternas marknadskontrollförfaranden i syfte att se till att genomförandet av EU:s produktreglering övervakas effektivt. Marknadskontrollagen ska även i fortsättningen vara en allmän lag om marknadskontroll i Finland, varvid de skyldigheter och befogenheter som gäller marknadskontroll av produkter som olika förvaltningsområden ansvarar för är tydliga och enhetliga oberoende av det objekt som övervakas eller marknadskontrollmyndigheten. Det är ändamålsenligt att inkludera marknadskontrollen av produkter som omfattas av miljöskyddslagstiftningen i den nationella marknadskontrollagens tillämpningsområde.

Till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde hör 13 EU-rättsakter inom miljöministeriets förvaltningsområde. Dessutom finns det vissa författningar i fråga om vilka miljöministeriet har gemensamt lagstiftningsansvar tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet eller arbets- och näringsministeriet, men ändringar av dessa författningar hör inte till miljöministeriets ansvar. I denna regeringsproposition ändras de författningar som gäller marknadskontroll inom miljöministeriets förvaltningsområde, med undantag för ändringarna av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning 387/2013,

nedan *RoHS-lagen*, vilka föreslås bli gjorda i samband med regeringens proposition om marknads kontroll, samt de ändringar som förutsätts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG, om vilka en egen regeringsproposition har beretts. Dessutom bereds det en separat regeringsproposition för att i enlighet med marknads kontrollförordningen genomföra marknads kontrollen av produkter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/14/EG av den 8 maj 2000 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om buller i miljön från utrustning som är avsedd att användas utomhus, som har genomförts nationellt genom en med stöd av miljöskyddslagen utfärdad statsrådsförordning 621/2001 om buller från utrustning som är avsedd att användas utomhus.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet.

Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 20 december 2019 en samordningsgrupp för lagstiftningen om marknads kontroll. EU:s marknads kontrollskyldigheter gäller olika produktgrupper, som flera olika ministeriers ansvarar för. Samordningsgruppen har tillsatts för att samordna det nationella genomförandet av marknads kontrollförordningen, och avsikten är att de skyldigheter som gäller marknads kontroll genomförs på ett förvaltningsövergripande sätt genom ändringar av marknads kontrollagen och ändringar av lagstiftningen om produktgrupper. I regeringens proposition om marknads kontroll föreslås de ändringar som behövs i den nationella lagstiftningen i syfte att genomföra marknads kontrollförordningen. I samordningsgruppen har det funnits representanter från miljöministeriet, och när det gäller den lagstiftning om produktgrupper som föreslås bli ändrad i denna regeringsproposition har det på basis av samordningsgruppens diskussioner ansetts att det är ändamålsenligt att i fortsättningen sköta marknads kontrollen i fråga om produktgrupperna med stöd av den allmänna lagen om marknads kontroll, det vill säga med stöd av bestämmelserna i marknads kontrollagen. Denna regeringsproposition av miljöministeriet har konsekvenser för statens budgetproposition för år 2022, och därför bereds det en egen regeringsproposition om marknads kontroll vid miljöministeriet. Propositionerna har ett nära samband med varandra.

Regeringspropositionen var på remiss från den 10 juni 2021 till den 28 juni 2021 via webbtjänsten utlåtande.fi. Utlåtande begärdes av sammanlagt 41 instanser, vilket inbegrep både myndigheter och ministerier som är centrala med tanke på den lagstiftning som ändras och intressentgrupper som känner till olika produktgruppers sakinnehåll. Det var möjligt att ge utlåtanden via webbplatsen utlåtande.fi eller att skicka utlåtandet till miljöministeriets registratorskontor.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Nuläge

Inom miljöministeriets förvaltningsområde bygger lagstiftningen på en minskning av de miljökonsekvenser som olika funktioner medför, till exempel föroreningar som orsakas av verksamheten eller olägenheter som orsakas av avfall, på förebyggande av olägenheter för hälsan som orsakas av utsläpp, på skydd av miljön och naturen och på en hållbar områdesanvändning och ett hållbart byggande. Perspektivet i de marknads kontrollbestämmelser som följer av EU-lagstiftningen är produkternas överensstämmelse med kraven och utsläppande av produkterna på EU-marknaden på behörigt sätt. Produktperspektivet och marknads kontroll är inte ett typiskt tillvägagångssätt i lagstiftningen inom miljöministeriets förvaltningsområde.

Genom denna regeringsproposition överförs marknadskontrollen i fråga om tio produktgrupper till marknadskontrollagens tillämpningsområde. Dessa produktgrupper hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde och i nästan all lagstiftning som gäller dem finns det redan sedan tidigare marknadskontrollskyldigheter som baserar sig på den EU-reglering som ligger till grund för respektive produktgrupp. Med tillsyn avses i lagstiftningen inom miljöförvaltningen förhandstillsyn (till exempel miljötillstånd) eller efterhandstillsyn (tillsyn över miljötillstånd, reaktiv tillsyn) som hänför sig till förhindrande av förorening av miljön. Marknadskontroll har i nuläget utövats parallellt med denna miljötillsyn. Det kan ibland vara svårt att skilja marknadskontroll från annan tillsyn av verksamhet som förorenar miljön, när marknadskontroll har utövats med hjälp av tillsynsmetoderna inom miljölagstiftningen. Miljötillsynens och marknadskontrollens metoder är delvis desamma (till exempel granskning av handlingar och inspektionsbesök, användning av administrativa tvångsmedel). Grunderna för tillsynen är dock olika i och med att syftet med tillsynen över miljölagstiftningen är att hindra förorening av miljön, medan syftet med marknadskontroll är att säkerställa att produkterna överensstämmer med kraven. Dessutom är miljölagstiftningen till sin natur mera heltäckande, eftersom till exempel all verksamhet som kräver miljötillstånd ska övervakas, medan marknadskontroll genomförs i form av stickprov eller på basis av anmälningar. De myndigheter som svarar för marknadskontroll är i huvudsak inte samma myndigheter som de som svarar för annan tillsyn enligt miljölagstiftningen. Det har ansetts att marknadskontrollen har genomförts på ett tillräckligt sätt och att den har fungerat på ett ändamålsenligt sätt. När marknadskontrollen i fortsättningen genomförs med stöd av marknadskontrollagen klargörs dock nuläget.

Till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde hör följande produktgrupper inom miljöförvaltningens verksamhetsområde, i fråga om vilka ramarna för marknadskontroll föreslås bli ändrade och preciserade i denna regeringsproposition: förpackningar och förpackningsavfall; motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen; fordon samt deras material och komponenter; organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt flyktiga föreningar i produkter för fordonsreparationslackering; batterier och ackumulatörer; avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter; ämnen som bryter ned ozonskiktet och fluorerade växthusgaser samt anordningar som innehåller sådana; förbränningsmotorer och EU-miljömärkta produkter. En del av de produkter som har räknats upp här berörs även av marknadskontrollskyldigheter inom andra förvaltningsområden, till exempel tvättmedel som är EU-miljömärkta.

Till stor del svarar Säkerhets- och kemikalieverket för marknadskontrollen av produkter inom miljöministeriets förvaltningsområde. Transport- och kommunikationsverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller förbränningsmotorer. Finlands miljöcentral har svarat för marknadskontrollen av produkter som innehåller F-gaser och ämnen som bryter ned ozonskiktet som en del av uppgifterna som behörig myndighet enligt EU-förordningarna. I fråga om tre produktgrupper (drivmedel, fordon samt deras material och komponenter, EU-miljömärkta produkter) har marknadskontrollen för närvarande inte ordnats på behörigt sätt, och i fråga om dessa produktgrupper är det nödvändigt att utse en myndighet som svarar för marknadskontrollen och föreskriva om myndigheternas befogenheter samt anvisa tillräckliga resurser för detta.

Marknadskontrollen av produkter inom miljöministeriets förvaltningsområde genomförs vid Säkerhets- och kemikalieverket i enlighet med etablerade verksamhetsmodeller, vid Transport- och kommunikationsverket samt vid Finlands miljöcentral i enlighet med produktgruppernas särdrag. Detta innebär att marknadskontrollen genomförs planmässigt och riskbaserat så att produkterna kontrolleras i form av stickprov eller på basis av en anmälan. Även i marknadskontrollförordningen konstateras det att marknadskontrollen grundar sig på en riskbaserad metod. Inte heller enligt regeringens proposition om marknadskontroll sker marknadskontrollen i för-

väg, och den utgör inte någon heltäckande tillsyn. När en marknadskontrollmyndighet undersöker om en produkt överensstämmer med kraven på basis av den författning som gäller produkten, undersöks endast vissa egenskaper hos produkten eller vissa frågor som hänför sig till produkten, till exempel dokumentationen om produkten, och testningen av produkten kan avbrytas om en första allvarlig brist hos produkten upptäcks vid undersökningen. På så sätt används marknadskontrollmyndighetens resurser så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Den ekonomiska aktören svarar för att en produkt överensstämmer med kraven. Någon allmän styrning av marknadskontrollen eller planering av verksamheten har inte genomförts inom miljöministeriets förvaltningsområde, eftersom marknadskontrollen inte är en omfattande eller en huvudsaklig uppgift i helheten av övrig lagstiftning och tillsyn som gäller miljön. Av denna orsak är det ändamålsenligt att de principer och tillvägagångssätt som gäller marknadskontroll finns samlade i en nationell allmän lag om marknadskontroll, varvid marknadskontrollen är enhetligare och mera fungerande. Även det centrala samordningskontor som marknadskontrollförordningen förutsätter samordnar och bistår för sin del olika marknadskontrollmyndigheter med frågor som hör till marknadskontrollen i Finland. Bestämmelser om det centrala samordningskontoret fogades till marknadskontrollagen genom lag 993/2020.

I denna regeringsproposition föreslås tre lagar inom miljöministeriets förvaltningsområde bli ändrade. Genom miljöskyddslagen (527/2014) samt genom de statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den har skyldigheterna i sammanlagt fem EU-rättsakter som nämns i bilaga I till marknadskontrollförordningen och som hör till tillämpningsområdet genomförts. Dessa skyldigheter ändras i denna regeringsproposition. Genom fyra statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av avfallslagen har skyldigheterna enligt fyra EU-rättsakter som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde i sin tur genomförts. Dessutom har Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke, nedan *förordningen om ett EU-miljömärke*, genomförts genom lagen om EU-miljömärke 832/2014 och avsikten är att även den lagen ändras i denna proposition. I en del av de författningar inom miljöförvaltningens område som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde är de myndighetsuppgifter och den verksamhet som gäller marknadskontroll mycket småskaliga.

Miljöskyddslagen

Genom miljöskyddslagen och de statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den har följande EU-rättsakter som nämns i bilaga I till marknadskontrollförordningen genomförts:

— Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG av den 21 april 2004 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG, nedan *produkt-VOC-direktivet*, som har genomförts nationellt genom en med stöd av miljöskyddslagen utfärdad statsrådsförordning 837/2005 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering, nedan *produkt-VOC-förordningen*.

— Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av rådets direktiv 93/12/EEG, nedan *direktivet om bränslekvalitet*, som delvis har genomförts nationellt genom en med stöd av miljöskyddslagen utfärdad statsrådsförordning 1206/2010 om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen.

RP 153/2021 rd

— Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1628 av den 14 september 2016 om krav för utsläppsgränser vad gäller gas- och partikelformiga föroreningar samt typgodkännande av förbränningsmotorer för mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg, om ändring av förordningarna (EU) nr 1024/2012 och (EU) nr 167/2013 samt om ändring och upphävande av direktiv 97/68/EG, nedan *förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer*, som har genomförts nationellt genom miljöskyddslagen.

— Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, nedan *ozonförordningen*, som har genomförts nationellt genom miljöskyddslagen.

— Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006, nedan *F-gasförordningen*, som har genomförts nationellt genom miljöskyddslagen.

Tillsynen över den totala halten av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering har i bestämmelserna tilldelats Säkerhets- och kemikalieverket, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt de kommunala miljöförvaldningarna. Tillsynen utgör i sin helhet marknadskontroll och genomförs i praktiken nästan helt och hållet av Säkerhets- och kemikalieverket. Säkerhets- och kemikalieverket har utarbetat ett separat tillsynsprogram för tillsynen, anvisat det för användning av närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala tillsynsmyndigheterna och årligen samlat in tillsynsuppgifter.

Marknadskontrollen av drivmedel har för närvarande inte direkt tilldelats någon myndighet och marknadskontrollen i fråga om denna produktgrupp är i detta avseende en ny uppgift. Kvalitetskontrollen av drivmedel sköts i enlighet med en statsrådsförordning som gäller frågan, och uppgiften sköts av Tullen. I förordningen föreskrivs det om kraven på bränslenas kvalitet. Tillsyn och provtagning enligt kraven kan anses vara marknadskontroll. Tullen tar prover enligt provtagningsplanen på distributionsstationer och de analyseras i tulllaboratoriet. Därifrån skickas analysresultaten till miljöministeriet som i sin tur rapporterar resultaten till EU. I praktiken är kvalitetskontrollen av bränslen rutinmässig och småskalig verksamhet. Under det senaste året har det vid tillsynen inte upptäckts sådana förseelser som hade gett anledning till ingripande.

Marknadskontrollen av förbränningsmotorer reglerades genom en lag om ändring av miljöskyddslagen 1063/2017. Genom lagen sattes i kraft de skyldigheter om överensstämmelse med kraven och om marknadskontroll som hänför sig till förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer. Skyldigheterna motsvarar i stor utsträckning bestämmelserna om marknadskontroll i marknadskontrollförordningen. Transport- och kommunikationsverket svarar för marknadskontrollen av förbränningsmotorer. I statsbudgeten anvisades Transport- och kommunikationsverket ett anslag som används för marknadskontroll och med vilket vissa förbränningsmotorers överensstämmelse med kraven undersöks i form av stickprov.

I ozonförordningen och F-gasförordningen föreskrivs det om begränsningar som gäller ämnen som bryter ned ozonskiktet, F-gaser samt produkter och anordningar som innehåller sådana, om krav som hänför sig till utsläppande av produkterna på EU-marknaden och om minskande av utsläppen. Nationella bestämmelser om skyldigheterna enligt båda EU-förordningarna ingår i 17 kap. i miljöskyddslagen. Marknadskontrollen i fråga om de produktgrupper som omfattas av ozonförordningen och F-gasförordningen gäller ämnena i fråga och utsläppande på marknaden av anordningar som innehåller sådana ämnen. Finlands miljöcentral har svarat för marknadskontrollen som en del av den behöriga myndighetens uppgifter enligt ozonförordningen och F-gasförordningen. Finlands miljöcentral har utövat marknadskontroll på basis av anmälningar och i form av stickprov med knappa personalresurser.

Avfallslagen

Genom de statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av avfallslagen har följande EU-rättsakter som nämns i bilaga I till marknadskontrollförordningen genomförts:

— Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall, som har genomförts nationellt genom en med stöd av avfallslagen utfärdad statsrådsförordning 518/2014 om förpackningar och förpackningsavfall, nedan *förordningen om förpackningsavfall*.

— Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG av den 18 september 2000 om uttjänta fordon, nedan *direktivet om uttjänta fordon*, som har genomförts nationellt genom en med stöd av avfallslagen utfärdad statsrådsförordning 123/2015 om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon.

— Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG av den 6 september 2006 om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackumulatörer och om upphävande av direktiv 91/157/EEG, nedan *direktivet om batterier och ackumulatörer*, som har genomförts nationellt genom en med stöd av avfallslagen utfärdad statsrådsförordning 520/2014 om batterier och ackumulatörer¹.

— Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning, som har genomförts nationellt genom en med stöd av avfallslagen utfärdad statsrådsförordning 519/2014 om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, nedan *WEEE-förordningen*.

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller förpackningar, batterier och ackumulatörer samt elektriska och elektroniska produkter. Säkerhets- och kemikalieverket övervakar förpackningar i fråga om de krav enligt förordningen om förpackningsavfall som gäller märkning av förpackningar, grundläggande krav och tungmetallhalt. I fråga om elektriska och elektroniska produkter riktas tillsynen mot de krav som det föreskrivs om i WEEE-förordningen och som gäller planering och tillverkning av produkterna samt märkning av produkterna. I fråga om batterier och ackumulatörer riktas tillsynen mot de krav på märkning och de krav på begränsning av användningen av farliga ämnen som det föreskrivs om i statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer. Marknadskontrollen genomförs vid Säkerhets- och kemikalieverket i enlighet med sedvanliga marknadskontrollåtgärder, och marknadskontrollen har fungerat på behörigt sätt. Elektriska och elektroniska produkter berörs även av RoHS-lagen, i vilken användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning begränsas. De ändringar som gäller marknadskontroll i den lagen görs i samband med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter och till vissa lagar som har samband med den.

---

¹ Europeiska kommissionen har den 10 december 2020 lagt fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om batterier och förbrukade batterier, om upphävande av direktiv 2006/66/EG och om ändring av förordning (EU) 2019/1020. Förslaget innehåller standardbestämmelser om marknadskontrollen av ackumulatörer, och den föreslagna förordningen intas i bilaga I till marknadskontrollförordningen. Förordningen tillämpas från och med den 1 januari 2022, med undantag för kapitel VII om förbrukade batterier som tillämpas från och med den 1 juli 2023. Då upphävs även det gällande direktivet om batterier och ackumulatörer.

Med marknadskontroll enligt direktivet om uttjänta fordon avses enligt artikel 4 i direktivet marknadskontroll av fordon samt deras material och komponenter i enlighet med de principer som anges i direktivet. För närvarande har marknadskontroll av fordon samt deras komponenter och ämnen inte utövats i praktiken, trots att marknadskontrollen i statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon har tilldelats de allmänna tillsynsmyndigheterna i avfallslagen. Transport- och kommunikationsverket är för sin del typgodkännande- och marknadskontrollmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/858 om godkännande av och marknadskontroll över motorfordon och släpfordon till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon. Det är ändamålsenligt att göra marknadskontrollen enligt direktivet om uttjänta fordon behörig genom att utse en marknadskontrollmyndighet för fordon samt deras material och komponenter och anvisa tillräcklig finansiering för uppgiften. Uppgiften kan anses vara ny, eftersom den för närvarande inte har utförts.

Lagen om EU-miljömärke

EU-miljömärkningen i Finland sköts av Ympäristömerkintä Suomi Oy. Bolaget beviljar på ansökan rätt att använda EU-miljömärke till produkter som uppfyller kriterierna för EU-miljömärke och övervakar vid behov att de produkter som har beviljats EU-miljömärke uppfyller kriterierna enligt förordningen om ett EU-miljömärke. Kriterier för EU-miljömärke har utarbetats för 24 produktgrupper. Kriterier för EU-miljömärke har utarbetats för bland annat möbler, textilier, inkvarteringsrörelser, olika tvättmedel, kosmetiska produkter som sköljs bort, tryckalster, papper, målfärger och lacker samt golvbeläggningar. En del av produkterna övervakas även med stöd av andra produktbestämmelser. Det har för närvarande inte utövats marknadskontroll i fråga om EU-miljömärkta produkter när det gäller efterlevnaden av lagen om EU-miljömärke, så den uppgift som gäller marknadskontroll av sådana produkter är ny.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att se till att marknadskontrollskyldigheterna i de produktbestämmelser som gäller miljöskydd överensstämmer med marknadskontrollförordningen när det gäller de tio produkträtsakter som omfattas av marknadskontrollförordningens tillämpningsområde och som hör till miljöförvaltningens ansvar. I fortsättningen ska bestämmelserna i marknadskontrollförordningen och den nationella marknadskontrollagen tillämpas på marknadskontrollen av dessa produkter. I regeringens proposition om marknadskontroll ändras den nationella marknadskontrollagens innehåll i syfte att genomföra marknadskontrollförordningen, och denna proposition har ett nära samband med den propositionen. Marknadskontrollagen är en allmän lag som tillämpas heltäckande vid marknadskontrollen av produkter, så även i fråga om produkterna inom miljöministeriets förvaltningsområde är marknadskontrollens principer och marknadskontrollmyndigheternas befogenheter samt åtgärder som gäller produkterna i fortsättningen enhetliga med marknadskontrollen i fråga om andra produktgrupper som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde. Detta främjar både de ekonomiska aktörernas och konsumenternas jämlika ställning i marknadskontrollsituationer som gäller produkter.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Förslag till författningar

I denna proposition föreslås att det föreskrivs om ändringar i de författningar inom miljöförvaltningens område som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde. Ändringarna

behövs för att se till att de skyldigheter som har fastställs i fråga om marknadskontrollen följs vid marknadskontrollen av produkter inom miljöförvaltningen. Marknadskontrollförordningen är direkt tillämplig EU-reglering, men vid arbets- och näringsministeriet har det ansetts att det är ändamålsenligt att genomföra en del av skyldigheterna enligt förordningen nationellt genom en ändring av marknadskontrollagen.

Regeringens proposition 139/2021 till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter och till vissa lagar som har samband med den har lämnats till riksdagen den 23.9.2021. I propositionen föreslås att marknadskontrollagens tillämpningsområde utvidgas genom att nya produktlagar inkluderas i lagens tillämpningsområde samt genom att det föreskrivs om behövliga nya befogenheter för marknadskontrollmyndigheterna för genomförande av marknadskontrollförordningen och till stöd för tillämpningen av marknadskontrollförordningen. Enligt marknadskontrollagen genomförs marknadskontrollen i form av stickprov och riskbaserat, genom övervakning av att de produkter som hör till tillämpningsområdet överensstämmer med kraven. I 6 § i marknadskontrollagen och i artikel 11.3 i marknadskontrollförordningen föreskrivs det om de faktorer som ska tas i beaktande vid den riskbedömning som marknadskontrollmyndigheten ska tillämpa. Marknadskontrollförordningen och marknadskontrollagen tillämpas parallellt med de EU-rättsakter om produkter som nämns i bilaga I till förordningen samt med de nationella författningar som utfärdats för att genomföra rättsakterna. Marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen kommer alltså inte att tillämpas självständigt, utan genomförandet av marknadskontrollen får sitt innehåll från närmare krav som gäller olika produktgrupper. Marknadskontrollförordningen preciserar marknadskontrollens allmänna ramar och skyldigheter i hela EU, och i de produkträttsakter som hör till dess tillämpningsområde finns i fråga om var och en av produktgrupperna särskilda krav ur bland annat marknadskontrollens synvinkel. Skyldigheterna som gäller marknadskontroll blir inte flera i fråga om de produktgrupper för vilkas del marknadskontroll redan har utövats. Marknadskontrollmyndigheterna blir tilldelade vissa nya befogenheter och utgångspunkterna för marknadskontrollen blir klarare.

I denna regeringsproposition föreslås att miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke ändras. När ändringarna i lagarna har trätt i kraft ändras sammanlagt sex statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen och avfallslagen och genom vilka en del av de EU-rättsakter inom miljöförvaltningens område som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde har genomförts.

I propositionen anges det en marknadskontrollmyndighet för tre produktgrupper (drivmedel, fordon samt deras material och komponenter, EU-miljömärkta produkter), och deras uppgifter anses vara nya uppgifter. Marknadskontrolluppgiften som gäller de andra produktgrupper som ingår i denna proposition är inte ny, men i denna proposition klargörs rättsläget så att den instans som redan nu har skött uppgiften uttryckligen utses till marknadskontrollmyndighet i författningarna, till skillnad från miljölagstiftningens övriga allmänna tillsyn som bygger på att hindra förorening av miljön.

Marknadskontrollagen är en allmän lag om marknadskontroll i Finland. Genom regeringens proposition om marknadskontroll fogas till marknadskontrollagen vissa nya befogenheter som marknadskontrollförordningen medför och preciseras marknadskontrollagen på grund av marknadskontrollförordningen. Det är ändamålsenligt att bestämmelserna i den allmänna lagen i fortsättningen tillämpas även vid marknadskontrollen av sådana produkter inom miljöförvaltningen som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde. I denna regeringsproposition föreslås det att miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke fogas till bestämmelsen om tillämpningsområde i 1 § i marknadskontrollagen. Dessutom fogas marknadskon-

RP 153/2021 rd

trollmyndigheterna för produktgrupperna inom miljöförvaltningens område till 4 § i marknadskontrollagen. I 4 § 1 mom. i lagen föreskrivs det att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt marknadskontrollagen. I paragrafens följande moment föreskrivs det om undantagen från denna huvudregel, det vill säga om de övriga myndigheter som är marknadskontrollmyndigheter i fråga om vissa produktgrupper. Inom miljöförvaltningens område är, utöver Säkerhets- och kemikalieverket, Finlands miljöcentral marknadskontrollmyndighet. Dessutom är Transport- och kommunikationsverket marknadskontrollmyndighet i fråga om maskiner som avses i den förordning som gäller mobila maskiner. Det föreslås att de tillägg som gäller dessa fogas till 4 § i marknadskontrollagen.

Eftersom de befogenheter som gäller marknadskontroll i marknadskontrollförordningen innebär betydande utövning av offentlig makt ska det nationellt föreskrivas om marknadskontrollen genom lag. Därför behöver det finnas exakta bestämmelser om marknadskontrollmyndigheten för varje produktgrupp i miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke. I fråga om de befogenheter som är tillämpliga vid marknadskontrollen hänvisas det i de ovannämnda författningarna inom miljöförvaltningens område i fortsättningen dessutom till marknadskontrollförordningen och den nationella marknadskontrollagen i syfte att genomföra marknadskontrollen och ange marknadskontrollmyndigheternas befogenheter och tillsynsmetoder. Det materiella tillämpningsområdet ändras inte i fråga om de statsrådsförordningar som gäller produkter och som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen och avfallslagen och genom vilka de EU-rättsakter som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde har genomförts. Marknadskontrollbestämmelserna i förordningarna preciseras och i fortsättningen föreskrivs det om befogenheterna och marknadskontrollmyndigheterna på lagnivå i avfallslagen och miljöskyddslagen.

Det föreslås att det både till miljöskyddslagen och till avfallslagen fogas nya paragrafer, i vilka det föreskrivs om en marknadskontrollmyndighet för produkter enligt de EU-rättsakter som genomförts genom de båda lagarna och genom förordningar som utfärdats med stöd av de båda lagarna. De myndigheter som föreslås svara för marknadskontrollen enligt den nya föreslagna 24 a § i miljöskyddslagen är i huvudsak samma myndigheter som sköter marknadskontrollen även i nuläget. Säkerhets och kemikalieverket svarar för marknadskontrollen i fråga om organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt flyktiga föreningar i produkter för fordonsreparationslackering. Finlands miljöcentral svarar för marknadskontrollen i fråga om ämnen som bryter ned ozonskiktet och fluorerade växthusgaser samt anordningar som innehåller sådana och som en ny uppgift i fråga om motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen. Transport- och kommunikationsverket svarar för marknadskontrollen av förbränningsmotorer. I den föreslagna nya 24 a § 1 mom. i avfallslagen föreskrivs det i sin tur att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet i fråga om förpackningar, batterier och ackumulatörer, elektroniska och elektriska produkter samt som ny uppgift i fråga om fordon samt deras material och komponenter. Till lagen om EU-miljömärke fogas en ny 4 a §. I paragrafens 1 mom. föreslås det att Finlands miljöcentral svarar för marknadskontrollen av de produkter som avses i lagen.

Dessutom föreslås att det till både miljöskyddslagen och avfallslagen fogas en hänvisningsbestämmelse till marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen. Enligt 24 b § i miljöskyddslagen tillämpas marknadskontrollagens och marknadskontrollförordningens bestämmelser på marknadskontroll av produkter som avses i 24 a § i lagen. Det föreslås att motsvarande bestämmelser fogas till 24 a § 2 och 3 mom. i avfallslagen. Motsvarande hänvisningsbestämmelser om befogenheter föreslås bli fogade till 4 a § 2 och 3 mom. i lagen om EU-miljömärke.

För marknadskontrollen av de produkter som avses i denna regeringsproposition svarar alltså i fortsättningen de myndigheter som uttryckligen har utsetts till marknadskontrollmyndigheter,

med iakttagande av skyldigheterna enligt marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen. Om produktgrupper däremot övervakas av andra orsaker än ur marknadskontrollens synvinkel tillämpas i så fall de metoder och befogenheter som anges i miljöskyddslagen och avfallslagen. I dessa lagar har det även föreskrivits särskilt om de ansvariga myndigheterna i fråga om den övriga tillsynen.

Det föreslås att det till lagen om EU-miljömärke fogas en ny 4 a §, i vilken Finlands miljöcentral utses till marknadskontrollmyndighet. I fråga om marknadskontrollmyndighetens befogenhet hänvisas det i 2 och 3 mom. i den föreslagna paragrafen till marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen.

När lagarna i denna regeringsproposition fogas till tillämpningsområdet för marknadskontrollagen får marknadskontrollmyndigheterna nya befogenheter från marknadskontrollförordningen utöver de befogenheter som de redan har, såsom rätten att ta produkter för undersökning, rätten att företa inspektioner, rätten att få information av ekonomiska aktörer och rätten att få se dokumentationen. Nya befogenheter för marknadskontrollmyndigheten är möjligheten att använda en annan identitet samt att ingripa vid brister i onlinegränssnittet för en produkt ur marknadskontrollens synvinkel. Det föreskrivs om de nya befogenheterna i marknadskontrollförordningen, men eftersom befogenheterna anses innebära betydande utövning av offentlig makt och det med stöd av dem går att ingripa i verksamhetsutövares eller företags näringsutövning, har det ansetts vara nödvändigt att ta in bestämmelser om dessa befogenheter i 10 a och 22 a § i marknadskontrollagen. I fortsättningen kan man även vid marknadskontroll som gäller produkter inom miljöförvaltningens område utöver de befintliga metoderna använda de befogenheter som gäller annan identitet eller onlinegränssnitt. I 17 § i marknadskontrollagen föreslås det som en ny befogenhet att marknadskontrollmyndigheten ska ha möjlighet att meddela ett föreläggande att vidta korrigerande åtgärder för att få förfarandena att överensstämma med kraven. Enligt motiveringen till marknadskontrollagen i regeringens proposition om marknadskontroll har behovet av den ovannämnda befogenheten samband med bestämmelser om kemikalier, till exempel om en kemikalieleverantör har försummat sin skyldighet enligt artikel 31 i Reach-förordningen, som gäller information i distributionskedjan, att förse mottagaren med ett säkerhetsdatablad, en tillverkare eller importör har försummat sina skyldigheter enligt artikel 40 i CLP-förordningen att lämna Europeiska kemikaliemyndigheten en klassificeringsanmälan eller en verksamhetsutövare i sin reklam för kemikalier har försummat kraven enligt artikel 48 i CLP-förordningen att nämna en farlig kemikalie. Motsvarande situationer kan uppstå vid marknadskontrollen enligt de författningar som föreslås bli ändrade i denna regeringsproposition så även möjligheten att använda denna befogenhet behövs vid marknadskontrollen av produkter inom miljöförvaltningens område.

4.1.2 Nya uppgifter för marknadskontrollmyndigheterna

De marknadskontrolluppgifter som hänför sig till drivmedel, fordon samt deras material och komponenter och EU-miljömärkta produkter kan betraktas som nya myndighetsuppgifter.

Tullen utövar kvalitetskontroll av drivmedel (bensin, diesel) enligt direktivet om bränslekvalitet och den statsrådsförordning som utfärdats för genomförandet av direktivet. Den analyserar bränsleprover som tagits enligt kontrollplanen i tulllaboratoriet, som ger in analysresultaten till miljöministeriet. Miljöministeriet sänder resultaten till Europeiska kommissionen. I statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen föreskrivs det om krav för kvaliteten på bränslen. Tillsynen och provtagningen i enlighet med dessa krav kan anses vara åtgärder som motsvarar marknadskontroll. Den kvalitetskontroll som Tullen för närvarande gör täcker i praktiken de kontroller av produkter som marknadskontrollförordningen kräver och är rentav mer omfattande än den riskbaserade eller stickprovsbaserade

kontroll av produkternas överensstämmelse med kraven som krävs vid marknadskontroll. Om bristande överensstämmelse upptäcks, ska den utsedda marknadskontrollmyndigheten vidta åtgärder enligt marknadskontrollagen. Under årens lopp har det uppstått endast enstaka situationer med bristande överensstämmelse, det vill säga situationer där halten av vissa skadliga ämnen i bränslena överskrids. Den marknadskontrollmyndighet som utses ska samarbeta med Tullen. Tullen tar prover av drivmedel, och den marknadskontrollmyndighet som utses ska svara för de marknadskontrollåtgärder som anknyter till provtagningen. I praktiken kan provtagningen och kontrollerna av produkter anses bli skötta genom Tullens nuvarande provtagningar och analyser. Det föreslås att Finlands miljöcentral utses till marknadskontrollmyndighet. Behovet av resurser som hänför sig till uppgifterna bedöms motsvara ett årsverke (80 000 euro), och dessutom behövs en engångssumma på 15 000 euro bland annat för att skapa informationssystemanslutningar för år 2022.

Behörigt organ enligt 2 § i lagen om EU-miljömärke är Ympäristömerkintä Suomi Oy. Bolaget svarar i Finland för uppgifter som hänför sig till att bevilja EU-miljömärke och för granskning av kraven för att få ett märke. Ympäristömerkintä Suomi Oy är inte en myndighetsorganisation, utan ett aktiebolag i anslutning till det statliga bolaget Motiva Oy. Eftersom även den nämnda EU-relaterade lagen hör till tillämpningsområdet för marknadskontrollförordningen, ska det i lagstiftningen anges en marknadskontrollmyndighet för EU-miljömärkta produkter. Enligt principen om förvaltningens lagbundenhet, som framgår av 2 § 3 mom. i grundlagen, ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt ges endast myndigheter. Eftersom marknadskontroll innebär betydande utövning av offentlig makt kan Ympäristömerkintä Suomi Oy inte vara marknadskontrollmyndighet när det gäller EU-miljömärkta produkter. På grund av detta föreslås det att Finlands miljöcentral blir marknadskontrollmyndighet. I Ympäristömerkintä Suomi Oy sköts uppgifterna av två personer. Marknadskontrollen av EU-miljömärkta produkter kommer i praktiken vara mycket ringa och småskalig. Det bör också noteras att en del av de EU-miljömärkta produkterna även omfattas av viss annan EU-relaterad lagstiftning som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde, och de produkterna övervakas till exempel med tanke på de kemiska egenskaperna eller energieffektiviteten. Marknadskontrollen blir för EU-miljömärkningens del på grund av detta rätt småskalig. Ympäristömerkintä Suomi Oy ser till att förutsättningarna för märkningen uppfylls. Det är ändå marknadskontrollmyndigheten som är behörig om det framkommer att användningen av EU-miljömärke inte överensstämmer med kraven. Det föreslås att Finlands miljöcentral utses till marknadskontrollmyndighet. Miljöcentralen ska samarbeta med Ympäristömerkintä Suomi Oy vid skötseln av uppgiften. För uppgiften behövs ett engångsanslag på 70 000 euro för att bland annat skapa informationssystemanslutningar och verksamhetsprocesser för år 2022. Från och med år 2023 bedöms behovet av tilläggsanslag vara 20 000 euro per år.

Enligt artikel 4.2 i direktivet om uttjänta fordon ska medlemsstaterna se till att material och komponenter i fordon som släpps ut på marknaden efter den 1 juli 2003 inte innehåller bly, kvicksilver, kadmium eller sexvärt krom, utom i de fall som anges i bilaga II och på de villkor som anges där. Denna marknadskontrolluppgift i fråga om förbjudna ämnen och skyldigheten att märka dem är enligt 3 § i statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon en uppgift för de allmänna tillsynsmyndigheter som nämns i avfallslagen (närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna). I praktiken har de allmänna tillsynsmyndigheter som nämns i avfallslagen inte skött denna uppgift, och lösningen i fråga har inte varit ändamålsenlig eller kostnadseffektiv eftersom uppgiften har varit uppdelad på tiotals olika myndigheter. Det har inte heller anvisats anslag till dessa myndigheter för skötseln av uppgiften. Det är nödvändigt att genom den här regeringspropositionen skapa ordning i fråga om denna förpliktande myndighetsuppgift, både i fråga om

lagstiftningen och i praktiken, för om marknadskontrollen inte genomförs kan det leda till påföljder från EU-kommissionen.

Det är ändamålsenligt att sköta marknadskontrolluppgiften enligt direktivet om uttjänta fordon centraliserat på riksnivå, eftersom marknadskontrollen är riskbaserad och grundar sig på ett visst urval. Det är motiverat att vid marknadskontroll utnyttja befintliga system och tillvägagångssätt, vilket i praktiken inte har varit möjligt för 13 närings-, trafik- och miljöcentraler och över 300 kommuner. Det har inte heller anvisats resurser för det.

Av ovannämnda skäl behöver det i denna regeringsproposition föreskrivas om en sådan marknadskontrollmyndighet för fordon samt deras material och komponenter som faktiskt klarar av att sköta uppgiften, och tillräcklig finansiering ska anvisas för detta. Uppgiften kommer att kräva planmässiga riskbaserade och stickprovsbaserade kontroller av material och komponenter. Det föreslås att Säkerhets- och kemikalieverket utses till marknadskontrollmyndighet. Uppgiften bedöms årligen kräva resurser som motsvarar två årsverken (160 000 euro) samt 82 000 euro för andra utgifter, till exempel för att skaffa och analysera produktprover. Dessutom behövs en engångssumma på 60 000 euro för år 2022 för att bland annat skapa informationssystemanslutningar.

Riktlinjer för detta behov av tilläggsresurser kommer att dras upp som en del av behandlingen av budgetpropositionen för år 2022. Beslut om behovet av permanenta anslag fattas som en del av planen för de offentliga finanserna.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för myndigheterna

Genom propositionen ändras de bestämmelser som gäller marknadskontrollen av miljöförvaltningens produktbestämmelser så att de motsvarar kraven i marknadskontrollförordningen. Således ska marknadskontrollen av miljöförvaltningens produktbestämmelser skötas på motsvarande sätt som det i allmänhet är ändamålsenligt att sköta marknadskontrollen av olika produktgrupper i Finland. Nationellt anges de skyldigheter som gäller marknadskontroll i marknadskontrollagen, som i fortsättningen normalt ska tillämpas även på de produkter som anges i lagstiftningen inom miljöförvaltningens område. Förslaget förtydligar och harmoniserar marknadskontrollförfarandena och underlättar på så vis marknadskontrollmyndigheternas arbete. I fråga om de marknadskontrollbefogenheter som marknadskontrollförordningen medför bedöms det inte orsaka något betydande extra arbete för de myndigheter som redan nu utövar marknadskontroll att de utses till marknadskontrollmyndigheter. Situationen blir ändå tydligare genom förslaget i och med att det till varje produktgrupp inom tillämpningsområdet utses en egen marknadskontrollmyndighet som svarar för marknadskontrollen av produktgruppen.

I denna regeringsproposition föreslås det bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets nya marknadskontrolluppgifter i fråga om fordon samt deras material och komponenter. Dessutom föreslås det bestämmelser om marknadskontrolluppgifter för Finlands miljöcentral i fråga om bränslen och EU-miljömärkta produkter. De nya uppgifterna har konsekvenser för både Säkerhets- och kemikalieverkets och Finlands miljöcentralers myndighetsverksamhet såväl i fråga om kunnande i anslutning till marknadskontrollen av produktgrupper som i fråga om den mängd arbete som kontrollen orsakar. Båda myndigheterna har redan för närvarande andra marknadskontrolluppgifter. De marknadskontrolluppgifter som föreslås i denna regeringsproposition är nya uppgifter, men båda myndigheterna har erfarenhet av och kunnande om marknadskontroll. Det är ändamålsenligt att utnyttja befintliga tillvägagångssätt och system för marknadskontroll

när de nya uppgifterna organiseras. Genomförandet av marknadskontrollen av de nya produktgrupperna kräver att Säkerhets- och kemikalieverket och Finlands miljöcentral sätter sig in dessa produktgrupper och i bestämmelser som gäller dem. På grund av marknadskontrollförordningens allmänna målsättning att effektivisera marknadskontrollen och införa nya skyldigheter samt på grund av ändringarna i marknadskontrollagen behöver båda myndigheterna se över tillvägagångssätten samt systemen och samarbetet med övriga myndigheter så att de är förenliga med de skyldigheter som gäller marknadskontrollen, och detta medför arbete vid både Säkerhets- och kemikalieverket och Finlands miljöcentral.

De nya metoder för marknadskontroll som myndigheterna får genom marknadskontrollförordningen påverkar också deras verksamhet. Bestämmelser om dessa metoder, rätten att skaffa produkter under annan identitet, möjligheten att meddela ett föreläggande att vidta korrigerande åtgärder för att få förfarandena att överensstämma med kraven och befogenheter i samband med onlinegränssnitt och domännamn, finns i marknadskontrollagen. I regeringens proposition om marknadskontroll konstateras det att de nya befogenheterna underlättar tillsynsmyndigheternas arbete och ger mer ändamålsenliga och omfattande metoder för att ingripa vid bristande överensstämmelse med kraven också vid försäljning på nätet. Ibrukttagandet av de nya befogenheterna bedöms inte medföra något betydande behov av tilläggsresurser. En närmare beskrivning av befogenheterna och en bedömning av deras förhållande till grundlagen finns i regeringens proposition om marknadskontroll.

I regeringens proposition om marknadskontroll konstateras det att när det fogas nya produktlagar till tillämpningsområdet för marknadskontrollagen kan det också antas att marknadskontrollmyndigheternas behörighet utvidgas i någon mån. Konsekvenserna är dock inte betydande, eftersom det i nästan alla de verksamhetsområden som föreslås bli fogade till tillämpningsområdet redan tidigare har funnits bestämmelser som gäller marknadskontroll. Motsvarande situation gäller även för miljöförvaltningen: det har redan nu utövats marknadskontroll av största delen av de produktgrupper som hör till tillämpningsområdet, och genom denna regeringsproposition blir marknadskontrollens principer och befogenheter enhetligare även inom miljölagstiftningen. Enligt regeringens proposition om marknadskontroll kan helhetseffekten bedömas vara positiv till följd av effektivitetsvinsterna av enhetliga marknadskontrollförfaranden, skyddet för allmänna intressen samt underlättat praktiskt arbete och det faktum att marknadskontrollmyndigheternas befogenheter blir enhetligare.

4.2.2 Konsekvenser för företagen

Det kan bedömas att propositionen får indirekta konsekvenser för företagen genom att reglerna för marknadskontroll av produkter blir enhetligare och tydligare när bestämmelserna i marknadskontrollagen tillämpas vid marknadskontrollen. På så vis blir det också lättare för konsumenterna att lita på att de produkter som finns på marknaden överensstämmer med de krav som ställts på dem och att de är säkra och inte orsakar skada för människors hälsa eller miljön. Produkter säljs allt mer via internet och på grund av detta främjas jämlik behandling av företagen när befogenheterna inom marknadskontrollen även utvidgas till onlinegränssnitt, eftersom det blir lättare än tidigare att utöva marknadskontroll också av företag på nätet. Eftersom bestämmelserna om marknadskontroll tillämpas inom hela EU garanterar enhetliga bestämmelser mer jämlika verksamhetsförutsättningar och konkurrensförutsättningar även i digitala miljöer.

4.2.3 Konsekvenser för miljön

Propositionen har indirekta positiva konsekvenser för miljön: de lagar som föreslås bli ändrade i propositionen syftar redan i sig till att förbättra miljöns tillstånd och förebygga och hindra

förorening och uppkomsten av avfall och de olägenheter som orsakas av avfall. Genom marknads kontroll kan det säkerställas att de produkter som ska säljas på marknaden överensstämmer med de krav som ställs på dem och inte orsakar olägenhet eller fara för människors hälsa eller säkerhet eller för miljön. Överensstämmelse med kraven kan även innebära exempelvis en miljövänligare användning av råvaror eller bättre möjligheter att materialåtervinna produkter.

4.2.4 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för år 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

I propositionen finns tre nya uppgifter för marknads kontrollmyndigheterna. Uppgifterna orsakar ett behov av både personalresurser och övriga anslag, på det sätt som beskrivs i avsnitt 4.1.2.

Finlands miljöcentral får en ny uppgift och extra arbete genom den marknads kontroll av drivmedel som föreslås i propositionen. Miljöcentralen utses i miljöskyddslagen till marknads kontrollmyndighet för drivmedel och ska då vidta behövliga åtgärder till exempel i situationer där ett drivmedel inte överensstämmer med kraven. Det behov av resurser som marknads kontrollen av drivmedel totalt kommer att orsaka per år uppskattas motsvara ett årsverke, det vill säga 80 000 euro. Dessutom anvisas miljöcentralen en engångssumma på 15 000 euro för år 2022 för övriga utgifter, det vill säga byggandet av en anslutning mellan Tullens och Säkerhets- och kemikalieverkets övervakningssystem tillsammans med miljöcentralen samt skapandet av tillvägagångssätt. Enligt bedömningarna kommer det att finnas ett permanent årligt behov som motsvarar ett årsverke.

Finlands miljöcentral orsakas även extra arbete genom marknads kontrollen av EU-miljömärkta produkter, vilket är en ny uppgift. Miljöcentralen utses till marknads kontrollmyndighet i lagen om EU-miljömärke och ska svara för myndighetsuppgifter inom marknads kontroll till exempel i situationer där produkter inte överensstämmer med kraven. Enligt en uppskattning kräver uppgiften ett engångsanslag på 70 000 euro för upprättandet av informationssystem och verksamhetsprocesser tillsammans med Ympäristömerkintä Suomi Oy samt för att i övrigt inleda marknads kontrollen vid Finlands miljöcentral. Därefter kommer det årliga behovet av anslag att vara 20 000 euro om året för att upprätthålla verksamheten.

Säkerhets- och kemikalieverket orsakas extra arbete och tilldelas en marknads kontrolluppgift som hänför sig till fordon samt deras material och komponenter, vilket är en ny uppgift. Verket utses till marknads kontrollmyndighet i avfallslagen, och det innebär tillsyn över användningen av vissa farliga ämnen och över skyldigheten att märka dem när det gäller fordon som har släppts ut på marknaden samt deras material och komponenter. Marknads kontrollen av fordon samt deras material och komponenter bedöms totalt orsaka ett behov av resurser som motsvarar två årsverken, det vill säga 160 000 euro, och ett behov av 82 000 euro för andra utgifter, exempelvis för att skaffa produktprover. Dessutom behövs det för år 2022 en engångssumma på 60 000 euro för andra utgifter som orsakas bland annat av ordnande av tillträde till informationssystem som gäller typgodkännande av fordon samt ändringar i verkets system, såsom specifikation, planering, kodkonvertering, testning och överföring till produktion. Sammanlagt uppgår behovet av anslag som hänför sig till marknads kontrollen enligt direktivet om uttjänta fordon till 302 000 euro år 2022. Det skulle vara ändamålsenligt om de resurser som uppgiften kräver var permanenta.

Behovet av resurser bör följas i samband med genomförandet av lagändringarna. Riktlinjer för behovet av tilläggsresurser kommer att dras upp som en del av behandlingen av budgetpropositionen för år 2022. Beslut om behovet av permanenta anslag fattas som en del av planen för de offentliga finanserna

5 Remissvar

Det kom in sammanlagt 14 utlåtanden om propositionen. Kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland och Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry hade inga kommentarer om innehållet i propositionen.

Allmänna kommentarer om propositionen

Arbets- och näringsministeriet understöder förslaget och anser att det är viktigt att miljöministeriets förvaltningsområde i fortsättningen i stor utsträckning utnyttjar marknadskontrollagen vid genomförandet av de sektorsvisa bestämmelser som ministeriet ansvarar för. Under beredningen har diskussioner förts med ministerierna och Säkerhets- och kemikalieverket, och propositionens bedömning av behovet av resurser för marknadskontrollen av skyldigheterna enligt direktivet om utjänta fordon motsvarar det som framförts i diskussionerna.

Arbets- och näringsministeriet föreslår i sitt utlåtande att 1 § 1 mom. i marknadskontrollagen ändras i stället för hela paragrafen, eftersom det finns behov av att ändra marknadskontrollagen också med stöd av andra propositioner. Ministeriet fäster dessutom uppmärksamhet vid frågan om det är behövligt att i de ändringar som föreslås i 4 § hänvisa inte bara till lagen utan även till den paragraf som anger vilka produkter som ska övervakas. Detta avviker från den nuvarande lagstiftningsmodellen i 4 § där det endast hänvisas till sektorslagen. Ministeriet fäster även uppmärksamhet vid motiveringen till 172 § i miljöskyddslagen och behovet av att precisera den samt vid ändamålsenligheten när det gäller formuleringarna i 123 § i avfallslagen.

Enligt både arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet är propositionen bristfällig och behöver korrigeras i fråga om ordnandet av tillsynen enligt statsrådets förordning om buller från utrustning som är avsedd att användas utomhus. Social- och hälsovårdsministeriet anser inte att det är möjligt att överföra marknadskontrollen enligt den förordningen på arbetarskyddsmyndigheterna, det vill säga ansvarsområdena för arbetarskyddet, och social- och hälsovårdsministeriet. Att bestämmelserna om tillsynen fördelas över flera författningar kan anses vara väldigt problematiskt med tanke på den lagstiftningshelhet om marknadskontroll som för närvarande ska tillämpas av arbetarskyddsmyndigheterna. De ändringar som i utkastet till proposition föreslås i fråga om tillsynsmyndigheternas uppgifter och ansvar skulle ha krävt att det tydligt anvisas resurser för att möjliggöra det faktiska genomförandet av marknadskontrolluppgifterna och för att garantera bland annat tillräcklig sakkunskap. Även Säkerhets- och kemikalieverket anser att den marknadskontroll enligt den nämnda statsrådsförordningen som enligt propositionen har tilldelats verket är en ny uppgift för verket och skulle ändra dess och arbetarskyddsmyndigheternas roller avsevärt. Säkerhets- och kemikalieverket anser att omorganiseringen av behörigheten i fråga om marknadskontroll inte kan avgöras som separata ärenden i fråga om buller från utrustning för konsument- respektive arbetsbruk. Om det vid fördelningen av tillsynsbehörigheten görs en avvikelse från den nuvarande fördelningen enligt maskindirektivet anser verket att det är mest ändamålsenligt med tanke på helheten att myndigheterna inom miljöministeriets förvaltningsområde, till exempel Finlands miljöcentral, utövar tillsynen enligt förordningen. I propositionen har det inte heller tagits ställning till hur det behov av resurser som Säkerhets- och kemikalieverkets och arbetarskyddsmyndigheternas nya roll medför ska täckas.

RP 153/2021 rd

Säkerhets- och kemikalieverket anser det vara ytterst viktigt att de behörighetsbestämmelser som för närvarande finns på förordningsnivå upphävs. Verket har varit med under beredningen av ärendet och anser allmänt att de föreslagna ändringarna är bra särskilt när det gäller den effektiva organiseringen av produkttillsynen. I propositionen föreslås det bland annat att verket genom lag utses till marknadskontrollmyndighet, och dessutom föreslås det att metoderna i marknadskontrollagen (vid sidan av metoderna i vissa sektorslagar) tas i bruk vid tillsynen i fråga om följande produkter som verket redan nu utövar tillsyn över: produkter som används i byggfärger och bygglacker och i fordonsreparationslackering, elektriska och elektroniska produkter, förpackningar samt ackumulatörer och batterier.

Finlands miljöcentral konstaterar att den i regeringspropositionen tilldelas marknadskontrollen av drivmedel och EU-miljömärkta produkter. Miljöcentralen anser att regeringspropositionen är motiverad och att den beretts väl, och centralen är redo att ta emot de nya marknadskontrolluppgifter som tilldelats den inom ramen för den finansiering som har anvisats för uppgifterna. Behovet av resurser bör följas i samband med genomförandet av lagändringarna, och när det beslutas om behovet av permanenta anslag behöver det även bedömas hur eventuella nya ändringar av EU-rättsakter, exempelvis F-gasförordningen, påverkar behovet av resurser.

Tullen konstaterar att det inte föreslås några nya tillsynsuppgifter för den. I propositionen nämns ändå de konsekvenser för Finlands miljöcentrals resurser som samordningen av övervakningssystemen med Tullens och Säkerhets- och kemikalieverkets system medför. Eventuella ändringsarbeten i övervakningssystemen kan få konsekvenser även för Tullens resurser, men det är ännu svårt att bedöma omfattningen av konsekvenserna.

Enligt Finlands Kommunförbund bidrar de nya utsedda marknadskontrollmyndigheterna till en effektivare tillsyn och minskar till denna del på de kommunala myndigheternas tillsynsbörda. Kommunförbundet understöder förslagen för en effektivare marknadskontroll.

Transport- och kommunikationsverket understöder utkastet till proposition och anser att tilläggen i 1 och 4 § i marknadskontrollagen förenhetligar de bestämmelser som tillämpas vid verkets marknadskontroll.

Enligt Finlands Dagligvaruhandel rf och Finsk Handel rf verkar ändringarna i propositionen vara i linje med de allmänna ändringar som ska göras i marknadskontrollagen. Nuvarande bestämmelser har inte gallrats ut till den del som marknadskontrollförordningen tillåter att man på nationell nivå gör vissa eftergifter i fråga om minimikraven, vilket anses vara motiverat. Möjligheten att tillåta lindrigare bestämmelser samt ekonomiska och övriga konsekvenser av sådana bestämmelser borde ha bedömts noggrannare. De ekonomiska kostnaderna ökar inte för sådana aktörer vars verksamhet överensstämmer med kraven och följer lagstiftning och myndighetsföreskrifter, och det föreslås inga sådana nationella bestämmelser som skulle göra myndighetsprocesserna mindre smidiga eller i onödan öka företagens administrativa börda. Det är viktigt att myndigheterna samarbetar i fråga om informationsutbyte och förvaltningsförfaranden och att riktlinjerna i fråga om tillsynen är enhetliga.

Finlands Dagligvaruhandel och Finsk Handel konstaterar i fråga om de nya befogenheter som marknadskontrollagen medför att användning av en annan identitet behövs vid tillsynen över näthandeln för att tillsynen ska vara effektiv. Marknadskontrollen ska i allt högre grad inriktas på tillsynen över produkter i näthandelsmiljö, och tyngdpunkten inom tillsynen ska inte flyttas till tillsyn över ekonomiska aktörers förfaringsätt. I fråga om myndigheternas utövande av behörighet samt bestämmandet av påföljder är det viktigt att marknadskontrollen styrs genom ett riskbaserat förhållningssätt där proportionalitetsprincipen iakttas.

Finsk Handel stöder en lösning som beaktar de olika utgångspunkterna för miljötillsyn och marknadskontroll. Det är nödvändigt att tillsynsmyndigheterna har ett smidigt samarbete i fråga om marknadskontrollen. Enhetliga riktlinjer behövs särskilt när flera olika aktörer i praktiken kan övervaka produkterna.

Hur remissvaren har beaktats vid beredningen

Propositionen har preciserats med anledning av remissvaren. Arbets- och näringsministeriets samt Säkerhets- och kemikalieverkets detaljerade kommentarer om propositionen har beaktats. Inga bestämmelser om verkställigheten av marknadskontrollskyldigheterna enligt statsrådets förordning om buller från utrustning som är avsedd att användas utomhus föreslås i denna proposition, utan det bereds en egen proposition om detta.

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

1 §. Tillämpningsområde. Syftet är att till tillämpningsområdet för marknadskontrolllagen foga de lagar inom miljöförvaltningens område som föreslås bli ändrade i denna regeringsproposition och som innehåller bestämmelser om produkter som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde. Till 1 mom. i paragrafen fogas omnämmanden av miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke. I fortsättningen följs marknadskontrollagen vid marknadskontroll av de produktgrupper som det föreskrivs närmare om i dessa författningar.

4 §. Tillsynsmyndigheter. I paragrafen föreskrivs det om de myndigheter som är marknadskontrollmyndigheter enligt denna lag. Enligt 1 mom. är Säkerhets- och kemikalieverket allmän marknadskontrollmyndighet. Inom miljöförvaltningens område svarar Säkerhets- och kemikalieverket för marknadskontrollen av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker, produkter för fordon reparationslackering som innehåller flyktiga föreningar, fordon samt deras material och komponenter, förpackningar, batterier och ackumulatorer samt elektriska och elektroniska produkter.

Enligt 4 mom. är Transport- och kommunikationsverket marknadskontrollmyndighet för produkter som avses i luftfartslagen och fordonslagen. Det föreslås att det till momentet fogas en bestämmelse om att Transport- och kommunikationsverket är marknadskontrollmyndighet även när det gäller de produkter som avses i 24 a § 3 mom. i miljöskyddslagen, det vill säga när det gäller förbränningsmotorer. Med stöd av bestämmelsen ska Transport- och kommunikationsverket i fortsättningen följa marknadskontrollagen vid tillsynen när verket är marknadskontrollmyndighet för förbränningsmotorer.

Det föreslås att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen, enligt vilket Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter som avses i 24 a § 2 mom. i miljöskyddslagen och produkter som avses i lagen om EU-miljömärke. Finlands miljöcentral har i praktiken svarat för marknadskontrollen av anordningar som innehåller F-gaser och ämnen som bryter ned ozonskiktet som en del av sina uppgifter som behörig myndighet. Det föreslås att Finlands miljöcentral, förutom att utses till marknadskontrollmyndighet när det gäller F-gaser och ämnen som bryter ned ozonskiktet samt anordningar som innehåller sådana, även utses till marknadskontrollmyndighet när det gäller drivmedel och EU-miljömärkta produkter. I fortsättningen tillämpas marknadskontrollagens bestämmelser vid marknadskontrollen av de nämnda produkterna.

6.2 Miljöskyddslagen

21 §. Statliga myndigheter. I 4 mom. preciseras Finlands miljöcentralens roll. Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt ozonförordningen och F-gasförordningen. Förordningarnas skyldigheter har till behövliga delar genomförts nationellt genom miljöskyddslagen. Det föreslås att det till 21 § 4 mom. i miljöskyddslagen fogas en bestämmelse om att Finlands miljöcentral dessutom är tillsynsmyndighet enligt ozonförordningen och F-gasförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lagen. Preciseringsbehövs för att Finlands miljöcentralens roll och befogenheter som tillsynsmyndighet enligt F-gasförordningen och ozonförordningen ska framgå tydligare än för närvarande.

Finlands miljöcentral övervakar skyldigheterna enligt ozon- och F-gasförordningen, med undantag för närings-, trafik- och miljöcentralens och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheternas tillsyn enligt 21 § 2 mom. och den tillsyn som enligt 24 § 2 mom. utövas av de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna, de i konsument säkerhetslagens avsedda tillsynsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna inom sitt behörighetsområde, den tillsyn över kompetensen som enligt 159 § utövas av Säkerhets- och kemikalieverket och Tullens tillsyn inom sitt behörighetsområde enligt 24 § 4 mom. i miljöskyddslagen. Eftersom myndighetsuppgifter enligt ozon- och F-gasförordningen även sköts av andra myndigheter än Finlands miljöcentral är det behövligt att precisera dess roll i denna bestämmelse.

Genom att precisera att Finlands miljöcentral även är tillsynsmyndighet enligt ozon- och F-gasförordningen är det tydligare än tidigare att vid annan tillsyn än marknadskontroll enligt dessa förordningar kan de bestämmelser i miljöskyddslagen tillämpas i vilka det föreskrivs om tillsynsmyndighetens befogenheter, exempelvis rätten att få upplysningar och göra inspektioner enligt 172 § och att meddela förbud och förelägganden enligt 183 § i miljöskyddslagen. Tillsyn enligt ozon- och F-gasförordningen avser exempelvis tillsyn av utsläppsförbud som gäller fluorerade växthusgaser och ämnen som bryter ned ozonskiktet, tillsyn av verksamhetsutövare som säljer fluorerade växthusgaser eller anordningar som innehåller sådana samt tillsyn av verkstäligheten av kvotsystemet enligt F-gasförordningen. Finlands miljöcentral är enligt F-gasförordningen och ozonförordningen behörig myndighet, till vars uppgifter hör både marknadskontroll och annan tillsyn enligt de ovannämnda förordningarna, till den del som tillsynen inte i miljöskyddslagen har tilldelats andra myndigheter, både i fråga om marknadskontroll och annan tillsyn enligt förordningarna. Vid annan tillsyn än marknadskontroll tillämpar Finlands miljöcentral miljöskyddslagen och för att Finlands miljöcentralens befogenheter både vid marknadskontroll och annan tillsyn ska befinna sig i jämvikt är den precisering av befogenheterna som föreslås i denna paragraf behövlig.

Dessutom föreskrivs det om Finlands miljöcentralens roll som marknadskontrollmyndighet i den föreslagna nya 24 a §.

24 §. Övriga tillsynsmyndigheter. I 1 mom. stryks hänvisningen till de allmänna tillsynsmyndigheter som avses i 23 § 1 mom. i lagen, som är närings-, trafik- och miljöcentralen (statlig tillsynsmyndighet) och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillsyn enligt produkt-VOC-förordningen har i praktiken endast skötts av Säkerhets- och kemikalieverket och de allmänna tillsynsmyndigheterna enligt miljöskyddslagen har knappast alls svarat för denna tillsyn. I 21 § 5 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs det att säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt produkt-VOC-direktivet. I 24 § 1 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs det att Säkerhets- och kemikalieverket övervakar att den nationella produkt-VOC-förordningen följs. Med stöd av denna bestämmelse har Säkerhets- och kemikalieverket befogenhet att tillämpa tillsynsmetoder enligt miljöskyddslagen vid tillsynen över efterlevnaden av produkt-VOC-för-

ordningen. I exempelvis 218 § 2 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs det om beviljande av undantag från de gränsvärden som det föreskrivs om i produkt-VOC-direktivet. Om det förekommer brister i efterlevnaden av andra än de krav produkt-VOC-förordningen som gäller marknadskontroll kan befogenheterna enligt 183 § 1 mom. tillämpas. En av befogenheterna är möjligheten enligt 183 § 1 mom. 4 punkten att förelägga den som brutit mot förordningen att helt eller delvis överlämna ämnet, kemikalien, preparatet, produkten, anordningen eller maskinen för att på behörigt sätt behandlas som avfall. En motsvarande befogenhet i marknadskontrollsituationer kan anses finnas i 25 § i marknadskontrollagen, med vars stöd det är möjligt att bestämma att produkten ska behandlas som avfall. Utöver det som nämns ovan är det behövligt att det i det föreslagna 24 a § 1 mom. även uttryckligen föreskrivs att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt produkt-VOC-förordningen. Enligt det föreslagna momentet ska marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen följas vid marknadskontroll.

Paragrafens 3 mom. föreslås bli överförd till den nya 24 a §. Enligt bestämmelsen är Transport- och kommunikationsverket den marknadskontrollmyndighet som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1628 om krav för utsläppsgränser vad gäller gas- och partikelformiga föroreningar samt typgodkännande av förbränningsmotorer för mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg, om ändring av förordningarna (EU) nr 1024/2012 och (EU) nr 167/2013 samt om ändring och upphävande av direktiv 97/68/EG. Eftersom innehållet i bestämmelsen berör Transport- och kommunikationsverkets roll som marknadskontrollmyndighet för mobila maskiner, passar den i sak bättre i den föreslagna nya 24 a §, i vilken det föreskrivs om marknadskontrollmyndigheter.

24 a §. Marknadskontrollmyndigheter. Det föreslås att det till lagen fogas en ny paragraf i vilken det föreskrivs om marknadskontrollmyndigheter. Enligt artikel 10.2 i marknadskontrollförordningen ska varje medlemsstat utse en eller flera marknadskontrollmyndigheter i sina territorier. Marknadskontrollförordningen tillämpas på de rättsakter som nämns i dess bilaga I. En del av de EU-förordningar och direktiv som nämns i bilagan har genomförts nationellt genom miljöskyddslagen eller förordningar som utfärdats med stöd av den.

De bestämmelser i ozonförordningen, F-gasförordningen och förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde har i behövlig utsträckning genomförts nationellt genom miljöskyddslagen.

EU-direktiv som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde har genomförts genom förordningar som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen. Sådana förordningar är statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen (1206/2010) som utfärdats med stöd av 216 § 2 mom. i miljöskyddslagen och statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering (837/2005) som utfärdats med stöd av 216 § 2 mom. i miljöskyddslagen.

Eftersom bestämmelserna i de ovannämnda EU-förordningarna har genomförts genom miljöskyddslagen och de ovannämnda EU-direktiven har genomförts genom förordningar som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen, ska det i miljöskyddslagen föreskrivas om marknadskontrollmyndigheterna för produkter enligt de ovannämnda rättsakterna. Om myndigheters uppgifter och befogenheter ska det föreskrivas i lag. På grund av detta föreslås det att det till miljöskyddslagen fogas en ny 24 a § om marknadskontrollmyndigheter. Paragraferna om myndigheter i de ovannämnda statsrådsförordningarna som utfärdats med stöd av 216 § i miljöskyddslagen ska preciseras på motsvarande sätt när de föreslagna bestämmelserna i miljöskyddslagen har trätt i kraft.

I det föreslagna 24 a 1 mom. föreskrivs det att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter enligt en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

I 2 mom. föreskrivs det att Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter enligt ozonförordningen och F-gasförordningen. Produkter enligt ozonförordningen har inte under de senaste åren funnits på marknaden i Finland, men det är fråga om gällande EU-reglering och därför ska det föreskrivas om marknadskontroll av produkter som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet i lagen. F-gaser används exempelvis i olika kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsutrustningar som är underkastade marknadskontroll. Enligt förslaget är Finlands miljöcentral marknadskontrollmyndighet även när det gäller produkter enligt en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad förordning av statsrådet om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen. Kvalitetskontrollen av bränslen gäller bensin och diesel och den utförs av Tullen.

Till 3 mom. överförs den nuvarande 24 § 3 mom. i miljöskyddslagen, i vilken det föreskrivs om marknadskontrollmyndigheten enligt förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer. Transport- och kommunikationsverket är marknadskontrollmyndighet enligt förordningen även i fortsättningen. Det är inte behövligt att ändra innehållet i bestämmelsen, men i sak passar den i fortsättningen bättre i den nya 24 a §.

24 b §. Marknadskontrollmyndigheternas befogenheter. Det föreslås att det till miljöskyddslagen fogas en ny bestämmelse om marknadskontrollmyndigheternas befogenheter. Bestämmelser om myndigheternas befogenheter ska finnas i lag.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs det att bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter.

I 2 mom. finns det en hänvisningsbestämmelse till marknadskontrollförordningen i fråga om bestämmelser om marknadskontroll, samarbete med ekonomiska aktörer och en ram för kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden, om vilka det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011. Hänvisningen är informativ, eftersom EU:s marknadskontrollförordning är direkt tillämplig reglering. Dess bestämmelser är direkt förpliktigande för marknadskontrollmyndigheterna när det är fråga om exempelvis tillbakadragande från marknaden av produkter som medför en allvarlig risk eller tullkontroller.

I marknadskontrollförordningen finns bestämmelser om ramarna för marknadskontrollen, samarbetet med ekonomiska aktörer och en ram för kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden. Det är ändamålsenligt att genomföra en del av skyldigheterna enligt marknadskontrollförordningen nationellt genom ändring av marknadskontrolllagen. I marknadskontrolllagen föreskrivs det bland annat om myndigheternas befogenheter. Marknadskontrollförordningen och marknadskontrolllagen tillämpas i fortsättningen parallellt med de EU-rättsakter inom tillämpningsområdet som gäller miljöskydd samt med de statsrådsförordningar som utfärdats för att genomföra rättsakterna nationellt. I de föreslagna 1 och 2 mom. hänvisas det i fråga om marknadskontrollmyndigheternas befogenheter till marknadskontrollförordningen och den nationella marknadskontrolllagen. Marknadskontrollen av de produktgrupper som avses i 24 a § genomförs i fortsättningen med stöd av de befogenheter som anges i marknadskontrollförordningen och marknadskontrolllagen.

172 §. Rätt att få uppgifter och utföra inspektion. Det föreslås att det till paragrafens 1 mom. fogas en bestämmelse om att de i 24 a § avsedda marknadskontrollmyndigheterna, vid sidan om de myndigheter som nämns i 172 §, har rätt att få uppgifter och utföra inspektioner enligt denna bestämmelse. Finlands miljöcentral är också tillsynsmyndighet enligt bestämmelsen när centralen övervakar att F-gasförordningen och ozonförordningen följs, och det föreslås i propositionen att denna uppgift preciseras mer exakt i 21 § 4 mom. I 9 § i marknadskontrollagen föreskrivs det om rätten att utföra inspektioner och enligt paragrafens 2 mom. föreskrivs det vid behov särskilt om rätten att utsträcka inspektionen till utrymmen som används för boende av permanent natur i de lagar som nämns i 1 § 1 mom. Eftersom miljöskyddslagen hör till tillämpningsområdet för marknadskontrollagen och eftersom det i 172 § 2 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs om inspektioner som utförs i utrymmen som används för boende av permanent natur är det behövligt att precisera att marknadskontrollmyndigheterna har en motsvarande rättighet som de övriga myndigheter som avses i miljöskyddslagen och som nämns i paragrafens 1 mom. De myndigheter som avses i bestämmelsen kan i samband med den övriga tillsynen enligt miljöskyddslagen behöva tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur enligt 172 § 2 mom. och därför skulle det vara ändamålsenligt om marknadskontrollmyndigheten hade en motsvarande rättighet. Denna bestämmelse i miljöskyddslagen är speciallagstiftning i förhållande till marknadskontrollagen och befogenheten enligt bestämmelsen är mer omfattande än vad som föreskrivits i 9 § i marknadskontrollagen.

I paragrafen föreskrivs det dessutom om myndighetens rätt att få nödvändiga uppgifter med stöd av bestämmelsen. Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt har myndigheten endast rätt att få nödvändiga upplysningar trots sekretess. Enligt 1 mom. 3 punkten har myndigheten rätt att av den som tillverkar eller importerar produkter eller av någon annan som släpper ut produkter på marknaden få behövliga uppgifter om tillverkningen av produkterna och om de ämnen som används vid tillverkningen samt om de produkter som tillverkas, importeras eller annars släpps ut på marknaden. Dessutom föreskrivs det i 3 mom. om den skyldighet som verksamhetsutövaren, produktens tillverkare, den som släpper ut produkten på marknaden eller produktens innehavare har att ge myndigheten de behövliga handlingarna när inspektioner utförs. Bestämmelserna är delvis överlappande med 8 § i marknadskontrollagen. De marknadskontrollmyndigheter som det föreskrivs om i miljöskyddslagen övervakar verksamheten enligt bestämmelserna i den lagen och marknadskontrollen är en ny uppgift som ska skötas med stöd av marknadskontrollagen. Ibland är samma myndighet både marknadskontrollmyndighet och den myndighet som svarar för övriga myndighetsskyldigheter eller myndighetstillsynen enligt bestämmelsen.

6.3 Avfallslagen

24 a §. Marknadskontroll. Enligt förslaget fogas det till lagen en ny paragraf i vilken det föreskrivs om marknadskontroll. Enligt artikel 10.2 i marknadskontrollförordningen ska varje medlemsstat utse en eller flera marknadskontrollmyndigheter i sina territorier. I bilaga I till marknadskontrollförordningen har de rättsakter på vilka marknadskontrollförordningen tillämpas nämnts. En del av de rättsakter som nämns i bilagan har genomförts nationellt genom avfallslagen och statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den. Förordningarna har utfärdats med stöd av olika paragrafer i avfallslagen, men de skyldigheter som gäller produkter enligt förordningarna baserar sig på det bemyndigande att utfärda förordningar som ingår i 10 § i avfallslagen. Sådana förordningar om produkter är statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall (518/2014), statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon (123/2015), statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer (520/2014) samt statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektiska eller elektroniska produkter (519/2014).

Eftersom de detaljerade kraven i fråga om produkternas egenskaper enligt de ovannämnda EU-direktiven har genomförts genom förordningar som utfärdats med stöd av avfallslagen, är det ändamålsenligt att föreskriva om marknadskontrollmyndigheter och deras befogenheter i avfallslagen. På grund av detta föreslås det att det till avfallslagen fogas en ny 24 a § om marknadskontroll. Efter ändringen ska bestämmelserna om marknadskontrollmyndigheter i statsrådsförordningarna upphävas.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatörer samt elektriska och elektroniska produkter så som anges närmare i de förordningar som utfärdats med stöd av avfallslagen.

Enligt 2 mom. finns bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter.

I 3 mom. finns en hänvisningsbestämmelse till marknadskontrollförordningen. Enligt bestämmelsen föreskrivs det om marknadskontroll, samarbete med ekonomiska aktörer och en ram för kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011. Hänvisningen är informativ, eftersom EU:s marknadskontrollförordning är direkt tillämplig reglering. Dess bestämmelser är direkt förpliktigande för marknadskontrollmyndigheterna när det är fråga om exempelvis tillbakadragande från marknaden av produkter som medför en allvarlig risk eller tullkontroller.

I marknadskontrollförordningen finns bestämmelser om ramarna för marknadskontrollen, samarbetet med ekonomiska aktörer och en ram för kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden. Det är ändamålsenligt att genomföra en del av skyldigheterna enligt marknadskontrollförordningen nationellt genom ändring av marknadskontrolllagen. I marknadskontrolllagen föreskrivs det bland annat om myndigheternas befogenheter. Marknadskontrollförordningen och marknadskontrolllagen tillämpas i fortsättningen parallellt med de EU-rättsakter inom tillämpningsområdet som gäller avfall samt med de statsrådsförordningar som utfärdats för att genomföra rättsakterna nationellt. I de föreslagna 2 och 3 mom. hänvisas det i fråga om marknadskontrollmyndigheternas befogenheter till marknadskontrollförordningen och den nationella marknadskontrolllagen, och marknadskontrollen av de produktgrupper som avses här genomförs i fortsättningen med stöd av de befogenheter som det föreskrivs om i den förordningen och den lagen.

25 §. Övriga tillsynsmyndigheter. Det föreslås att 3 mom. i den gällande lagen överförs till den nya 24 a § 1 mom., eftersom bestämmelsen i sak passar bättre i den föreslagna nya 24 a §, där det föreskrivs om marknadskontroll. Bestämmelsens ordalydelse preciseras också. Paragrafens övriga moment förblir oförändrade till sitt innehåll och på grund av överföringen av 3 mom. blir det gällande 4 mom. 3 mom.

123 §. Inspektionsrätt. Hänvisningarna till produkter stryks i paragrafen och det preciseras vilka tillsynsmyndigheter den gäller. I fortsättningen utövas marknadskontrollen av produkter som avses i avfallslagen enligt marknadskontrollförordningen och marknadskontrolllagen, och när Säkerhets- och kemikalieverket utövar marknadskontroll tillämpas skyldigheterna enligt marknadskontrolllagen och marknadskontrollförordningen på det sätt som föreskrivs i den föreslagna 24 a §. I 123 § 1 mom. preciseras det att paragrafen i fortsättningen tillämpas på de myndigheter som avses i 24 § och 25 § när det gäller myndighetsuppgifterna i fråga. I 123 § 3 och 4 mom.

föreskrivs det bl.a. om marknadskontrollmyndighetens rätt att få tillgång till handlingar vid inspektioner och att påföra avgifter. Bestämmelserna är i fråga om produkter delvis överlappande med bestämmelserna i 8 § och 10 § 3 mom. i marknadskontrollagen. Därför stryks de överlappande bestämmelserna i avfallslagen och i fortsättningen tillämpas bestämmelserna i marknadskontrollagen.

127 §. *Åtgärder vid förseelser eller försummelse som gäller produkter eller produktmärkning.* Det föreslås att bestämmelsen upphävs. Eftersom marknadskontrollförordningen och marknadskontrollagen i fortsättningen tillämpas på marknadskontroll enligt denna lag, är bestämmelserna i denna lag om åtgärder vid förseelser eller försummelse som gäller produkter eller produktmärkning överlappande bestämmelser och inte längre ändamålsenliga. I fortsättningen tillämpas marknadskontrollförordningen och 3 kap. i marknadskontrollagen på åtgärder vid förseelser eller försummelse som gäller produkter eller produktmärkning.

6.4 Lagen om EU-miljömärke

4 a §. *Marknadskontroll.* Enligt förslaget fogas det till lagen en ny paragraf i vilken det föreskrivs om marknadskontroll. Enligt artikel 10.2 i marknadskontrollförordningen ska varje medlemsstat utse en eller flera marknadskontrollmyndigheter i sina territorier. Marknadskontrollförordningen tillämpas på de rättsakter som nämns i dess bilaga I. Genom lagen om EU-miljömärke har förordningen om ett EU-miljömärke, som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde, i behövliga delar genomförts nationellt. Det är således behövligt att föreskriva om marknadskontroll i denna lag.

I det föreslagna 4 a § 1 mom. föreskrivs det att Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter som avses i lagen. Uppgiften är ny och det är ändamålsenligt att uppgiften tilldelas Finlands miljöcentral, eftersom där finns sakkunskap om produktpolitik och livscykelanalyser. Finlands miljöcentral har redan hand om de marknadskontrolluppgifter som hänför sig till ämnen som bryter ned ozonskiktet och F-gaser och anordningar som innehåller sådana.

Ympäristömerkintä Suomi Oy är behörigt organ enligt 2 § i lagen om EU-miljömärke. Det behöriga organet beviljar på ansökan rätt att använda EU-miljömärke för sådana produkter eller tjänster som det i EU har utarbetats miljömärkningskriterier för. I fråga om EU-miljömärkta produkter verifieras vid behov att de produkter och tjänster som finns på marknaden och som det beviljats EU-miljömärke för uppfyller kriterierna. De ovannämnda verifieringarna utförs även efter klagomål. Verifieringarna kan utföras som slumpmässiga stickprov. När Finlands miljöcentral blir utsedd till marknadskontrollmyndighet kommer centralen att sköta de uppgifter som tilldelats den i marknadskontrollagen och lagen om EU-miljömärke. Finlands miljöcentral och Ympäristömerkintä Suomi Oy kommer att samarbeta när det gäller frågor som hänför sig till överensstämmelse med kraven i fråga om EU-miljömärkta produkter.

I paragrafens 2 och 3 mom. föreskrivs det om marknadskontrollmyndighetens befogenheter. I marknadskontrollförordningen finns bestämmelser om ramarna för marknadskontrollen, samarbetet med ekonomiska aktörer och en ram för kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden. Det är ändamålsenligt att genomföra en del av skyldigheterna enligt marknadskontrollförordningen genom ändring av marknadskontrollagen. I marknadskontrollagen föreskrivs det bland annat om myndigheternas befogenheter. Marknadskontrollförordningen och marknadskontrollagen tillämpas parallellt med förordningen om ett EU-miljömärke och lagen om EU-miljömärke, i vilka det föreskrivs om förutsättningarna för EU-miljömärkning. I de föreslagna 2 och 3 mom. hänvisas det i fråga om marknadskontrollmyndighetens befogenheter till

RP 153/2021 rd

marknadskontrollförordningen och den nationella marknadskontrollagen. Marknadskontrollen utförs i fortsättningen med stöd av de befogenheter som anges i den förordningen och den lagen.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

De EU-rättsakter inom miljöministeriets förvaltningsområde som hör till marknadskontrollagens tillämpningsområde har förutom genom de lagar som föreslås bli ändrade genom denna proposition dessutom genomförts genom flera statsrådsförordningar. I dessa förordningar kommer det att göras vissa ändringar efter att ändringarna i marknadskontrollbestämmelserna har trätt i kraft. Förordningsändringarna föredras för statsrådet efter att denna regeringsproposition har trätt i kraft. Dessa statsrådsförordningar är:

- Statsrådets förordning 837/2005 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering
- Statsrådets förordning 1206/2010 om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen
- Statsrådets förordning 518/2014 om förpackningar och förpackningsavfall
- Statsrådets förordning 519/2014 om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter
- Statsrådets förordning 520/2014 om batterier och ackumulatorer
- Statsrådets förordning 123/2015 om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon

Förordningarna har utfärdats antingen med stöd av miljöskyddslagen eller med stöd av avfallslagen. Förordningarnas materiella tillämpningsområde ändras inte, men de bestämmelser om marknadskontroll som ingår i förordningarna ska preciseras. I fortsättningen ska det föreskrivas om befogenheter och marknadskontrollmyndigheter på lagnivå i avfallslagen och miljöskyddslagen och de bestämmelser i förordningarna som gäller dem ska upphävas.

Bestämmelserna i de ovannämnda förordningarna tillämpas parallellt med marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen. Statsrådets förordningar om förpackningar och förpackningsavfall, om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon, om batterier och ackumulatorer samt om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter ska ändras så att de bestämmelser som gäller marknadskontroll upphävs. De bestämmelser som gäller marknadskontroll i statsrådets förordningar om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen samt om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering ska preciseras så att det i fråga om marknadskontroll hänvisas till miljöskyddslagen.

8 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

9 Verkställighet och uppföljning

Arbets- och näringsministeriet svarar för den allmänna nationella verkställigheten och koordineringen av marknadskontrollbestämmelserna. Miljöministeriet svarar för verkställigheten och styrningen av de bestämmelser inom det egna förvaltningsområdet, inklusive de skyldigheter som gäller marknadskontroll, som har föreslagits i denna regeringsproposition. I och med regeringens proposition om marknadskontroll RP 139/2021, som har lämnats 23.9.2021, genomförs marknadskontrollbestämmelserna nationellt. Miljöministeriet följer verkställigheten av marknadskontrollagen med avseende på bestämmelserna inom det egna förvaltningsområdet.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

Denna regeringsproposition har samband med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter och till vissa lagar som har samband med den. Enligt propositionen görs ändringar i marknadskontrollagen och vissa produktbestämmelser, genom vilka de behövliga ändringar som beror på marknadskontrollförordningen genomförs i den nationella lagstiftningen. Genom denna proposition görs de ändringar som föranleds av marknadskontrollförordningen i vissa produktbestämmelser som gäller miljöskydd. I propositionen ändras vissa paragrafer som också ändras i regeringens proposition om ändring av marknadskontrollagen. I båda propositionerna ändras 1 och 4 § i marknadskontrollagen och samordningen av ändringarna kunde skötas i samband med utskottsbehandlingen.

10.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för år 2022 och avses bli behandlad i samband med den. De ekonomiska konsekvenser som hänför sig till propositionen har beskrivits i kapitlen 4.1.2 och 4.2.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

De mest betydande grundläggande rättigheterna med tanke på propositionen är principen om förvaltningens lagbundenhet i 2 § 3 mom. och miljögrundrättigheten enligt 20 § i grundlagen.

Grundlagsutskottet har (GrUB 25/1994 rd) ställt följande förutsättningar för inskränkning av grundläggande fri- och rättigheter: inskränkningarna bör bygga på bestämmelser i lag, inskränkningarna ska vara noga avgränsade och tillräckligt exakt definierade, grunderna för inskränkningarna ska vara acceptabla med tanke på systemet med grundläggande fri- och rättigheter och dikterade av något tungt vägande samhälleligt skäl, det kan inte stadgas genom lag om en inskränkning av kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet, inskränkningarna ska vara nödvändiga för att uppnå syftet och stå i rätt proportion till det rättsgoda som rättigheten skyddar och till vikten av det samhälleliga intresse som ligger bakom inskränkningarna, inskränkingar kräver ett adekvat rättsskydd och inskränkningarna får inte stå i strid med Finlands internationella förpliktelser vad gäller de mänskliga rättigheterna.

Denna regeringspropositions förhållande till grundlagen bedöms enligt de utgångspunkter som är betydande med stöd av de bestämmelser som ändras i propositionen. Till övriga delar, exempelvis vad gäller näringsfrihet enligt 18 § i grundlagen och egendomsskydd enligt 15 § i grundlagen samt de nya befogenheter som fogas till marknadskontrollagen som gäller användningen av en annan identitet enligt 10 a § och begränsning av åtkomsten till onlinegränssnitt enligt 22

a §, hänvisas i fråga om bedömningen av grundlagsenligheten till de bedömningar som har presenterats i regeringens proposition om marknadskontroll.

I fråga om förslaget ska principen om förvaltningens lagbundenhet enligt 2 § 3 mom. i grundlagen granskas, eftersom de befogenheter som marknadskontrollförordningen medför innebär betydande utövning av offentlig makt, som bör regleras i lag. Enligt 2 § i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. I all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas. De EU-rättsakter som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde och som avses i denna regeringsproposition har inom miljöministeriets förvaltningsområde förutom genom lagar också genomförts genom sex olika statsrådsförordningar. Bestämmelserna som gäller produktgruppen i var och en av statsrådsförordningarna baserar sig på en EU-rättsakt samt på ärendegruppens eller produktgruppens särdrag. I denna proposition föreslås det, med hänvisning till principen om förvaltningens lagbundenhet, att det på lagnivå föreskrivs om de myndighetsbefogenheter, inklusive skyldigheter som gäller marknadskontroll, som gäller dessa produktgrupper.

I 20 § i grundlagen föreskrivs det om den grundläggande rättigheten som gäller miljön. I den föreskrivs det om ansvaret för naturen och fastställs det allmännas grundlagsenliga skyldigheter som gäller miljön, det vill säga skyldigheten att verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Den rättsliga betydelsen av den grundläggande rätten till en sund miljö har förstärkts sedan grundlagen stiftades. I den juridiska litteraturen och i grundlagsutskottets utlåtanden (bl.a. GrUU 21/1996 rd, GrUU 38/1998 rd, GrUU 10/2014 rd, GrUU 69/2018 rd och GrUU 55/2018 rd) har den tolkningen omfattas att det är fråga om en i normativt hänseende förpliktande bestämmelse om en grundläggande rättighet; de miljövärden som uttrycks i bestämmelsen om grundläggande miljö rättigheter ska beaktas i all lagstiftning och rättskipning som har betydelse från miljösynpunkt. Också högsta förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande (HFD 2002:86) konstaterat att bestämmelsen om grundläggande miljö rättigheter för sin del styr tillämpningen och tolkningen av lagen. Även i marknadskontrollförordningens första inledningsfras betonas miljöskydd. Enligt den är det i syfte att säkerställa den fria rörligheten för produkter inom unionen nödvändigt att säkerställa att produkterna stämmer överens med harmoniserad unionslagstiftning och därmed uppfyller krav som tillgodoser en hög skydds nivå för allmänintressen som hälsa och säkerhet, konsumentskydd, miljöskydd och allmän säkerhet. Det faktum att skyldigheter som gäller marknadskontroll harmoniseras mellan olika produktgrupper och uppmärksammas i miljölagstiftningen tryggar för sin del att även de grundläggande miljö rättigheterna tillgodoses.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Principen om näringsfrihet anses vara den grundläggande regeln när det gäller näringsidkande, men det är dock en regel som det är möjligt att avvika från genom bestämmelser på lagnivå när andra viktiga samhälleliga intressen talar för det. De myndighetsbefogenheter som marknadskontrollen medför ingriper i viss mån i näringsfriheten, till exempel marknadskontrollmyndighetens förelägganden kan riktas mot sådana produkter som förorsakar en allvarlig risk och som i huvudsak inte överensstämmer med kraven. På grund av detta anses det vara motiverat att begränsa näringsfriheten. Om det inte har föreskrivits om krav som gäller en produkt och produkten ändå förorsakar en allvarlig risk, kan produkten anses hota människors liv och hälsa eller något annat allmänt intresse i den mån att begränsningen av näringsfriheten är proportionerlig. De bestämmelser om skyldigheter som gäller marknadskontroll som enligt förslaget fogas till marknadskontrollagen, miljöskyddslagen, avfallslagen och lagen om EU-miljömärke är motiverade för att genomföra marknadskontrollen på ett lämpligt sätt och för att trygga människors hälsa och säkerhet samt miljöskyddet. Således begränsar inte bestämmelserna som gäller marknadskontroll på ett väsentligt sätt näringsidkarens näringsfrihet enligt 18 § 1 mom. i grundlagen. Bestämmelserna har

en samhälleligt godtagbar och vägande grund. Bestämmelserna är också tillräckligt exakta och noggrant avgränsade.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. I 172 § i miljöskyddslagen föreskrivs det bland annat om att vidta åtgärder som hänför sig till tillsynen i ett utrymme som används för boende av permanent natur. Enligt 10 § 3 mom. i grundlagen kan det genom lag föreskrivas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. I regeringens proposition 214/2013 med förslag till miljöskyddslag (s. 203-204) konstateras att på grund av skyddet av hemfriden får inspektioner inte göras i utrymmen som används för boende av permanent natur utan en specialbestämmelse i lag. I denna paragraf omfattar hemfriden inte bostadens gårdsområde eller utrymmen som används för annat än boende, eftersom den författningsrättsliga definitionen av hemfrid är en annan än i strafflagen. I det föreslagna 172 § 2 mom. räknas de grundläggande fri- och rättigheter upp som möjliggör inspektion på områden som omfattas av hemfriden i syfte att trygga dessa rättigheter, det vill säga tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur fås endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön. Inspektioner kan enligt bestämmelsen utföras endast av en myndighet eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utsetts av myndigheten. Definitionen av vad som omfattas av hemfriden enligt miljöskyddslagen har etablerats genom bestämmelserna i 172 § och den avviker från 9 § i marknadskontrollagen. De bestämmelser i miljöskyddslagen som gäller marknadskontroll är speciallagstiftning i förhållande till marknadskontrollagen, som är en allmän lag om marknadskontroll. När marknadskontroll av produktgrupperna enligt miljöskyddslagen genomförs är det ändamålsenligt att inspektioner kan utföras enligt principerna i miljölagstiftningen, eftersom inspektionerna samtidigt utöver marknadskontroll också kan gälla annan tillsyn enligt miljöskyddslagen. Inspektionerna kan utsträckas till ett objekt som omfattas av hemfriden enligt 10 § endast om anledningen till det är att det är nödvändigt för att någon annan grundläggande fri- och rättighet ska kunna tryggas, till exempel människors hälsa eller miljöskydd. Objektet kan även vara sådana produkter som övervakas både med avseende på marknadskontrollen och med avseende på den övriga tillsynen enligt lagen, så det skulle inte vara ändamålsenligt om räckvidden av inspektioner som gäller samma objekt definierades på ett annat sätt vid marknadskontroll än vid tillsyn enligt miljöskyddslagen. På grund av detta kan inspektionerna vid marknadskontrollen av produkter enligt miljöskyddslagen med avvikelse från 9 § i marknadskontrollagen utsträckas till ett område som omfattas av hemfriden enligt 172 §.

På de grunder som anförts ovan kan propositionen anses vara förenlig med rättsskyddsspekterna i grundlagen och med kraven på god förvaltning. Med stöd av vad som anförts ovan kan förslaget till lag om ändring av 1 § 1 mom. och 4 § i lagen om marknadskontroll av vissa produkter, förslaget till lag om ändring av miljöskyddslagen, förslaget till lag om ändring av avfallslagen och förslaget till lag om ändring av lagen om EU-miljömärke behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 1 och 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) 1 § 1 mom. och 4 §, sådana de lyder i lag 88/2021, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för hiss säkerhetslagen (1134/2016), lagen om mätinstrument (707/2011), lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (180/2015), lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (1139/2016), lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), elsäkerhetslagen (1135/2016), lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven (1140/2016), lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018), gasanordningslagen (502/2018), strålsäkerhetslagen (859/2018), luftfartslagen (864/2014), lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler (794/2020), fordonslagen (82/2021), avfallslagen (646/2011), miljöskyddslagen (527/2014) och lagen om EU-miljömärke (832/2014), om inte något annat föreskrivs i de lagarna.

---

4 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag.
Tullen är den myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna enligt artiklarna 27—29 i NLF-förordningen och som övervakar att exportförbudet enligt 23 § och föreläggandet om förstöring enligt 25 § iakttas vid den yttre gränsen.

Strålsäkerhetscentralen är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i strålsäkerhetslagen.

Transport- och kommunikationsverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i luftfartslagen, fordonslagen och 24 a § 3 mom. i miljöskyddslagen.

Med avvikelse från 1 mom. är Finlands miljöcentral marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i 24 a § 2 mom. i miljöskyddslagen och produkter som avses i lagen om EU-miljömärke.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 21, 24 och 172 §,
sådana de lyder, 21 och 172 § i lag 1166/2018 och 24 § i lag 1018/2018, samt
fogas till lagen nya 24 a och 24 b § som följer:

21 §

Statliga myndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska inom sitt område styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, övervaka att bestämmelserna iakttas samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag enligt vad som föreskrivs i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) och med stöd av den. Närings-, trafik- och miljöcentralen stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljö- och värdsmyndighetens verksamhet.

Regionförvaltningsverket är *statlig miljö- och tillståndsmyndighet* i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och det som föreskrivs med stöd av den. Dessutom behandlar regionförvaltningsverket ärenden som gäller anmälningspliktig verksamhet och som faller inom dess behörighet. Regionförvaltningsverket stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljö- och värdsmyndighetens verksamhet.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, nedan *ozonförordningen*, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006, nedan *F-gasförordningen*, och övervakar att förordningarna iakttas, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i denna lag. Dessutom har Finlands miljöcentral hand om och utvecklar informationsutbytet om bästa tillgängliga teknik, följer utvecklingen inom bästa tillgängliga teknik och informerar om den.

Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

24 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar efterlevnaden av en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

De tillsynsmyndigheter som avses i konsument säkerhetslagen och arbetarskyddsmyndigheten övervakar var och en inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som

utfärdats med stöd av 217 § 2 mom. De kommunala hälsoskyddsmyndigheterna, de i konsument säkerhetslagen avsedda tillsynsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar var och en inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av bestämmelserna i 17 kap.

Tullen och Gränsbevakningsväsendet övervakar, vardera inom sitt behörighetsområde, efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den

24 a §

Marknadskontrollmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter enligt en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter enligt ozonförordningen och F-gasförordningen samt när det gäller produkter enligt en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen.

Transport- och kommunikationsverket är den marknadskontrollmyndighet som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1628 om krav för utsläppsgränser vad gäller gas- och partikelformiga föroreningar samt typgodkännande av förbränningsmotorer för mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg, om ändring av förordningarna (EU) nr 1024/2012 och (EU) nr 167/2013 samt om ändring och upphävande av direktiv 97/68/EG, nedan *förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer*.

24 b §

Marknadskontrollmyndigheternas befogenheter

Bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

172 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillsyns- och tillståndsmyndigheter, de i 24 a § nämnda marknadskontrollmyndigheterna, den i 115 a § avsedda behöriga myndigheten och i 26 § nämnda myndigheter som sköter typgodkännanden samt tjänstemän och tjänsteinnehavare som dessa förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) trots sekretess få nödvändiga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område,
- 3) av den som tillverkar eller importerar produkter eller av någon annan som släpper ut produkter på marknaden få behövliga uppgifter om tillverkningen av produkterna och om de ämnen som används vid tillverkningen samt om de produkter som tillverkas, importerar eller annars släpps ut på marknaden,

- 4) utföra mätningar samt ta prover och ta upp ljud eller bild,
- 5) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 6) kontrollera verksamheten samt dess utsläpp och miljöpåverkan,
- 7) göra inspektioner med hjälp av de förfaranden som avses i 1—6 punkten.

Åtgärder som avses i 1 mom. får vidtas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön.

Den som utövar den verksamhet som inspekteras eller den som tillverkar, på marknaden släpper ut eller innehar den produkt som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång, i skriftlig eller elektronisk form, till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför en inspektion har rätt att få kopior av de handlingar som ska granskas och utskrifter av registreringar i data-system.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen (646/2011) 127 §, sådan den lyder i lag (714/2021),
ändras 25 och 123 §, av dem 25 § sådan den lyder i lag (714/2021), och
fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

24 a §

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatörer samt elektriska och elektroniska produkter följs så som anges närmare i de förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 10 §.

Bestämmelser om marknadskontroll av i 1 mom. avsedda produkter, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Finlands miljöcentral har tillsyn över att bestämmelserna om internationella avfallstransporter följs.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen i samarbete med Finlands miljöcentral övervakar internationella avfallstransporter. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

123 §

Inspektionsrätt

De i 24 och 25 § avsedda tillsynsmyndigheterna och av dem utsedda tjänstemän och tjänsteinnehavare har rätt att, utom i lokaler som används för permanent boende, för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och för verkställigheten av dem

- 1) röra sig på annans område och få tillträde till platser där verksamhet som omfattas av denna lag bedrivs,
- 2) utföra inspektioner och undersökningar,
- 3) utföra mätningar och ta prov,
- 4) kontrollera verksamhetens miljö- och hälsopåverkan.

Den kommunala avfallshanteringsmyndigheten och en av myndigheten utsedd tjänsteinnehavare har rätt att, utom i lokaler som används för permanent boende, utföra de inspektioner som behövs för skötseln av en uppgift med anknytning till kommunens skyldighet enligt 5 kap. att ordna avfallshantering och att få de upplysningar som behövs för inspektionen.

Den som innehar den plats som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång i skriftlig eller elektronisk form till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen har rätt att få kopior av de handlingar som ska granskas och utskrifter av registreringar i datasystemen.

Tillsynsmyndigheten kan besluta att innehavaren av den plats som inspekteras ska betala skäliga kostnader för mätningar eller undersökningar, om detta är befogat med tanke på tillsynen över lagens verkställighet. Bestämmelser om hur avgiftens storlek bestäms finns i lagen om grunderna för avgifter till staten. Resultaten av mätningen eller undersökningen ska delges innehavaren av den plats som inspekteras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om EU-miljömärke

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om EU-miljömärke (832/2014) en ny 4 a § som följer:

4 a §

Marknadskontroll

Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter som miljömärkts i enlighet med denna lag.

Bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen

1.

Lag

om ändring av 1 och 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) 1 § 1 mom. och 4 §, sådana de lyder i lag 88/2021, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för hiss säkerhetslagen (1134/2016), lagen om mätinstrument (707/2011), lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (180/2015), lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (1139/2016), lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), elsäkerhetslagen (1135/2016), lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven (1140/2016), lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018), gasanordningslagen (502/2018), strålsäkerhetslagen (859/2018), luftfartslagen (864/2014), lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler (794/2020) och fordonslagen (82/2021), om inte något annat föreskrivs i de lagarna.

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för hiss säkerhetslagen (1134/2016), lagen om mätinstrument (707/2011), lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (180/2015), lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (1139/2016), lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), elsäkerhetslagen (1135/2016), lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven (1140/2016), lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018), gasanordningslagen (502/2018), strålsäkerhetslagen (859/2018), luftfartslagen (864/2014), lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler (794/2020), fordonslagen (82/2021), *avfallslagen (646/2011), miljöskyddslagen (527/2014) och lagen om EU-miljömärke (832/2014)*, om inte något annat föreskrivs i de lagarna.

Gällande lydelse

4 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag.

Tullen är den myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna enligt artiklarna 27—29 i NLF-förordningen och som övervakar att exportförbudet enligt 23 § och föreläggandet om förstöring enligt 25 § iakttas vid den yttre gränsen.

Strålsäkerhetscentralen är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i strålsäkerhetslagen.

Transport- och kommunikationsverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i luftfartslagen och fordonslagen.

Föreslagen lydelse

4 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag.

Tullen är den myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna enligt artiklarna 27—29 i NLF-förordningen och som övervakar att exportförbudet enligt 23 § och föreläggandet om förstöring enligt 25 § iakttas vid den yttre gränsen.

Strålsäkerhetscentralen är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i strålsäkerhetslagen.

Transport- och kommunikationsverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i luftfartslagen, fordonslagen och 24 a § 3 mom. i miljöskyddslagen.

Med avvikelse från 1 mom. är Finlands miljöcentral marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller produkter som avses i 24 a § 2 mom. i miljöskyddslagen och produkter som avses i lagen om EU-miljömärke.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 21, 24 och 172 §, sådana de lyder, 21 och 172 § i lag 1166/2018 och 24 § i lag 1018/2018, samt fogas till lagen nya 24 a och 24 b § som följer:

Gällande lydelse

21 §

Statliga myndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska inom sitt område styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, övervaka att bestämmelserna iakttas samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag enligt vad som föreskrivs i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) och med stöd av den. Närings-, trafik- och miljöcentralen stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet.

Regionförvaltningsverket är *statlig miljö-tillståndsmyndighet* i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och med stöd av den. Dessutom behandlar regionförvaltningsverket ärenden som gäller anmälningspliktig verksamhet och som faller inom dess behörighet. Regionförvaltningsverket stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, nedan *ozonförordningen*, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006, nedan *F-gasförordningen*. Dessutom handhar och utvecklar Finlands miljöcentral informationsutbytet om bästa tillgängliga teknik, följer utvecklingen inom bästa tillgängliga teknik och informerar om den.

Föreslagen lydelse

21 §

Statliga myndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska inom sitt område styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, övervaka att bestämmelserna iakttas samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag enligt vad som föreskrivs i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) och med stöd av den. Närings-, trafik- och miljöcentralen stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet.

Regionförvaltningsverket är *statlig miljö-tillståndsmyndighet* i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och det som föreskrivs med stöd av den. Dessutom behandlar regionförvaltningsverket ärenden som gäller anmälningspliktig verksamhet och som faller inom dess behörighet. Regionförvaltningsverket stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, nedan *ozonförordningen*, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006, nedan *F-gasförordningen*, och *övervakar att förordningarna iakttas, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i denna lag*. Dessutom har Finlands miljöcentral hand om och utvecklar informationsutbytet om bästa tillgängliga teknik, följer utvecklingen inom bästa tillgängliga teknik och informerar om den.

Gällande lydelse

Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

24 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar *tillsammans med de allmänna tillsynsmyndigheter som avses i 23 § 1 mom.* efterlevnaden av en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

De tillsynsmyndigheter som avses i konsument- och arbetsmiljölagen och arbetsmiljömyndigheten övervakar inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av 217 § 2 mom. De kommunala hälsoskyddsmyndigheterna, de i konsument- och arbetsmiljölagen avsedda tillsynsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av bestämmelserna i 17 kap.

Transport- och kommunikationsverket är den marknadskontrollmyndighet som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1628 om krav för utsläppsgränser vad gäller gas- och partikelformiga föroreningar samt typgodkännande av förbränningsmotorer för mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg, om ändring av förordningarna (EU) nr 1024/2012 och (EU) nr 167/2013 samt om ändring och upphävande av direktiv 97/68/EG, nedan förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer.

Tullen och Gränsbevakningsväsendet övervakar, vardera inom sitt behörighetsområde, efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Föreslagen lydelse

Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

24 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar efterlevnaden av en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

De tillsynsmyndigheter som avses i konsument- och arbetsmiljölagen och arbetsmiljömyndigheten övervakar var och en inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av 217 § 2 mom. De kommunala hälsoskyddsmyndigheterna, de i konsument- och arbetsmiljölagen avsedda tillsynsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar var och en inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av bestämmelserna i 17 kap.

Tullen och Gränsbevakningsväsendet övervakar, vardera inom sitt behörighetsområde, efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

24 a §

Marknadskontrollmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter enligt en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter enligt ozonförordningen och F-gasförordningen samt när det gäller produkter enligt en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen.

Transport- och kommunikationsverket är den marknadskontrollmyndighet som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1628 om krav för utsläppsgränser vad gäller gas- och partikelformiga föroreningar samt typgodkännande av förbränningsmotorer för mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg, om ändring av förordningarna (EU) nr 1024/2012 och (EU) nr 167/2013 samt om ändring och upphävande av direktiv 97/68/EG, nedan förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer.

24 b §

Marknadskontrollmyndigheternas befogenheter

Bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

Gällande lydelse

172 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillsyns- och tillståndsmyndigheter, den i 115 a § avsedda behöriga myndigheten och i 26 § avsedda myndigheter som sköter typgodkännanden samt tjänstemän och tjänsteinnehavare som dessa förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) trots sekretess få nödvändiga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område,
- 3) av den som tillverkar eller importerar produkter eller av någon annan som släpper ut produkter på marknaden få behövliga uppgifter om tillverkningen av produkterna och om de ämnen som används vid tillverkningen samt om de produkter som tillverkas, importeras eller annars släpps ut på marknaden,
- 4) utföra mätningar samt ta prover och ta upp ljud eller bild,
- 5) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 6) kontrollera verksamheten samt dess utsläpp och miljöpåverkan,
- 7) göra inspektioner med hjälp av de förfaranden som avses i 1—6 punkten.

Åtgärder som avses i 1 mom. får vidtas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön.

Den som utövar den verksamhet som inspekteras eller den som tillverkar, på marknaden släpper ut eller innehar den produkt som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång, i skriftlig eller elektronisk form, till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen har rätt att få kopior av de handlingar som granskas och utskriften av registreringar i datasystem.

Föreslagen lydelse

172 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillsyns- och tillståndsmyndigheter, *de i 24 a § nämnda marknadskontrollmyndigheterna*, den i 115 a § avsedda behöriga myndigheten och i 26 § nämnda myndigheter som sköter typgodkännanden samt tjänstemän och tjänsteinnehavare som dessa förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) trots sekretess få nödvändiga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område,
- 3) av den som tillverkar eller importerar produkter eller av någon annan som släpper ut produkter på marknaden få behövliga uppgifter om tillverkningen av produkterna och om de ämnen som används vid tillverkningen samt om de produkter som tillverkas, importeras eller annars släpps ut på marknaden,
- 4) utföra mätningar samt ta prover och ta upp ljud eller bild,
- 5) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 6) kontrollera verksamheten samt dess utsläpp och miljöpåverkan,
- 7) göra inspektioner med hjälp av de förfaranden som avses i 1—6 punkten.

Åtgärder som avses i 1 mom. får vidtas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön.

Den som utövar den verksamhet som inspekteras eller den som tillverkar, på marknaden släpper ut eller innehar den produkt som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång, i skriftlig eller elektronisk form, till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför en inspektion har rätt att få kopior av de handlingar som ska granskas och utskriften av registreringar i datasystem.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen (646/2011) 127 §, sådan den lyder i lag (714/2021),
ändras 25 och 123 §, av dem 25 § sådan den lyder i lag (714/2021), och
fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

24 a §

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatorer samt elektriska och elektroniska produkter följs så som anges närmare i de förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 10 §.

Bestämmelser om marknadskontroll av i 1 mom. avsedda produkter, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

25 §

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Övriga tillsynsmyndigheter

Finlands miljöcentral har tillsyn över att bestämmelserna om internationella avfallstransporter följs.

Finlands miljöcentral har tillsyn över att bestämmelserna om internationella avfallstransporter följs.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birka-land har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birka-land har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs.

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar att kraven i fråga om produkter, produkttegenskaper och märkningar följs så som anges närmare i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 10 §.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen i samarbete med Finlands miljöcentral övervakar internationella avfallstransporter. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen i samarbete med Finlands miljöcentral övervakar internationella avfallstransporter. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

123 §

123 §

Inspektionsrätt

Inspektionsrätt

Tillsynsmyndigheten eller en av myndigheten utsedd tjänsteman eller tjänsteinnehavare har rätt att, utom i lokaler som används för permanent boende, för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och för verkställigheten av dem

De i 24 och 25 § avsedda tillsynsmyndigheterna och av dem utsedda tjänstemän och tjänsteinnehavare har rätt att, utom i lokaler som används för permanent boende, för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och för verkställigheten av dem

1) röra sig på annans område och få tillträde till platser där verksamhet som omfattas av denna lag bedrivs,

1) röra sig på annans område och få tillträde till platser där verksamhet som omfattas av denna lag bedrivs,

Gällande lydelse

- 2) utföra inspektioner och undersökningar,
- 3) utföra mätningar och ta prov,
- 4) kontrollera verksamhetens miljö- och hälsopåverkan.

Den kommunala avfallshanteringsmyndigheten eller en av myndigheten utsedd tjänsteinnehavare har rätt att, utom i lokaler som används för permanent boende, utföra de inspektioner som behövs för skötseln av en uppgift med anknytning till kommunens skyldighet enligt 5 kap. att ordna avfallshantering och att få de upplysningar som behövs för inspektionen.

Den som innehar den plats som inspekteras eller den som tillverkar, på marknaden släpper ut eller innehar den produkt som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång i skriftlig eller elektronisk form till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen har rätt att få kopior av de handlingar som granskas och utskrifter av registreringar i datasystemen.

Tillsynsmyndigheten kan besluta att innehavaren av den plats eller produkt som inspekteras ska betala skäliga kostnader för mätningar eller undersökningar, om detta är befogat med tanke på tillsynen över lagens verkställighet. När avgiftens storlek bestäms iaktas lagen om grunderna för avgifter till staten. Resultaten av mätningen eller undersökningen ska delges innehavaren av den plats eller produkt som inspekteras.

127 §

*Åtgärder vid förseelser eller försummelse
som gäller produkter eller produktmär-
ningar*

Om en produkt är förbjuden eller inte uppfyller de specificerade kraven i denna lag eller i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 10 §, får Säkerhets- och kemikalieverket

Föreslagen lydelse

- 2) utföra inspektioner och undersökningar,
- 3) utföra mätningar och ta prov,
- 4) kontrollera verksamhetens miljö- och hälsopåverkan.

Den kommunala avfallshanteringsmyndigheten och en av myndigheten utsedd tjänsteinnehavare har rätt att, utom i lokaler som används för permanent boende, utföra de inspektioner som behövs för skötseln av en uppgift med anknytning till kommunens skyldighet enligt 5 kap. att ordna avfallshantering och att få de upplysningar som behövs för inspektionen.

Den som innehar den plats som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång i skriftlig eller elektronisk form till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen har rätt att få kopior av de handlingar som ska granskas och utskrifter av registreringar i datasystemen.

Tillsynsmyndigheten kan besluta att innehavaren av den plats som inspekteras ska betala skäliga kostnader för mätningar eller undersökningar, om detta är befogat med tanke på tillsynen över lagens verkställighet. Bestämmelser om hur avgiftens storlek bestäms finns i lagen om grunderna för avgifter till staten. Resultaten av mätningen eller undersökningen ska delges innehavaren av den plats som inspekteras.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1) ålägga den som tillverkar eller importerar produkten eller någon annan som släpper ut produkten på marknaden att företa sådana ändringar i produkten eller dess märkningar att de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den uppfylls och att visa att ändringarna har företagits,

2) temporärt eller permanent förbjuda den som tillverkar eller importerar den produkt som inte motsvarar bestämmelserna, någon annan som släpper ut produkten på marknaden eller distributören att tillverka, importera, förmedla, sälja eller överlåta produkten eller förbjuda användning av den eller ålägga den som har överträtt bestämmelserna att vidta behövliga åtgärder i fråga om produkter som redan har släppts ut på marknaden,

3) ålägga den som har överträtt bestämmelserna att bortföra produkten för adekvat behandling som avfall.

Ett i 1 mom. I punkten avsett åläggande meddelas av Tullen i fråga om dryckesförpackningar som omfattas av ett i 68 § avsett retursystem för dryckesförpackningar. I ett sådant fall är det den ansvarige för retursystemet som meddelas åläggandet.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om EU-miljömärke

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen om EU-miljömärke (832/2014) en ny 4 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Marknadskontroll

Finlands miljöcentral är marknadskontrollmyndighet när det gäller produkter som miljömärkts i enlighet med denna lag.

Bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

Denna lag träder i kraft den 20 ..